

MUSEENE I SØR-TRØNDELAG

Årsrapport 2016

Org. nr. 993595675

Trondheim kunstmuseum

NORDENFJELDSKE
KUNSTINDUSTRI-
MUSEUM

Orkla
Industrimuseum

ROCKHEIM™
DET NASJONALE MUSEET
FOR POPULÆRMUSIKK

MUSEET
KYSTENS ARV

KYSTMUSEET

INNHALDSFORTEGNELSE

FORORD	4
MISTS VISJON, VERDIER, PREMISS OG MÅL	5
STRATEGI 1. KULTURELT MANGFOLD, DELTAKELSE OG INKLUDERING SKAL VÆRE INTEGRERT DEL AV MISTS VIRKSOMHET	8
STRATEGI 2. PUBLIKUMSUTVIKLING	10
PUBLIKUMSBESØKET	10
FELLES PROFILERING OG MARKEDSFØRING	12
STRATEGI 3. STYRKE OG UTVIKLE FORVALTNING, FORSKNING, FORMIDLING	12
FORVALTNING	12
VURDERING AV SAMLINGSUTVIKLINGEN SISTE ÅR	14
VURDERING AV REGISTRERING, DIGITALISERING OG TILGJENGELIGGJØRING AV SAMLINGER OG ANLEGG	15
VURDERING AV OPPBEVARINGSFORHOLD OG TILSTAND FOR SAMLINGER OG ANLEGG	16
BYGNINGSMESSIG VEDLIKEHOLD OG BRUK AV MIDLER TIL FORMÅLET	18
TEKNISK, INDUSTRIELLE KULTURMINNER	19
NASJONALPARKSENTER OG VERDENSARVSENTER	20
ARKIV	21
SIKRINGSARBEID	21
FORSKNING	21
NETTVERK OG NETTVERKSPROSJEKTER. VURDERING AV MISTs NETTVERKSARBEID	23
OVERSIKT OVER FORSKNINGSPROSJEKTER OG PUBLIKASJONER	23
FORMIDLING OG LÆRING	27
FORNYING	28
REGIONALE OPPGAVER	31
OPPBYGGING AV INTERN KOMPETANSE I HANDLINGSBÅREN KUNNSKAP OG HÅNDVERK	32
STRATEGI 4. BIDRA TIL BÆREKRAFTIG MILJØ	32
STRATEGI 5. ORGANISASJONSUTVIKLING	33
KOMPETANSEUTVIKLING	33
ORGANISATORISKE ENDRINGER	FEIL! BOKMERKE ER IKKE DEFINERT.
KOMMUNIKASJONSPLAN 2016 - 2018	34
STRATEGI 6. ØKONOMISTYRING – INVESTERINGER	35
NYTT MUSEUMSBYGG MUSEET KYSTENS ARV	35
NYTT JERNBANEVERKSTED ØRCLA INDUSTRIMUSEUM	36
MULIGHETSSTUDIE SAMLINGSENTER (PUBLIKUMSTILGJENGELIG MAGASIN)	36
MULIGHETSSTUDIE NORDENFJELDSKE KUNSTINDUSTRIUMUSEUM OG TRONDHEIM KUNSTMUSEUM	38
VERDENSARVSENTER PÅ RØROS	39

ÆGIR II, KYSTMUSEET	40
<u>STRATEGI 7. UTVIKLING AV IT-SYSTEMER</u>	<u>40</u>
<u>STRATEGI 8. PARTNERSKAPSUTVIKLING</u>	<u>41</u>

FORORD

Museene i Sør-Trøndelag har i 2016 arbeidet i tråd med de føringer som ligger i Mål- og strategiplanen for perioden 2014 – 2018. Det er samlet sett god måloppnåelse og det er gjennomført en mengde aktiviteter med stor bredde av ulike tilbud. Ytterligere informasjon om alt dette er å finne i avdelingenes egne årsrapporter.

Som tidligere år er MiST meget bevisst samfunnsrollen som ligger i ta vare på og formidle både kulturarven og samtidskunsten, og gjennom dette fremstå som en aktiv samfunnsaktør. Vi skal gjennom kunnskap, inkludering og engasjement være en aktiv deltaker i den nasjonale kulturpolitikken. I vårt arbeid knyttet til kulturelt mangfold, deltakelse og inkludering, har vi prøvd å legge til rette for gode tilbud for flyktninger og innvandrere, og også grupper som av andre årsaker er forhindret fra eller har vanskeligheter med å bruke museumsanleggene.

Målrettet satsing innen publikumsutvikling har gitt resultater, med en god besøksøkning og oppslutning om våre museumsavdelinger. Antall besøkende økte med 7%, noe vi er godt fornøyd med. Når det nye museumsbygget står ferdig ved Museet Kystens Arv sommeren 2017, vil vårt tilbud bli enda bedre. Store utviklingsprosjekter både ved Orkla industrimuseum med nybygg, Sverresborg med videre utvikling av byavdelingen og friluftsmuseet, Rørosmuseum med verdensarvsenter og videreutvikling av havbrukssatsingen ved Kystmuseum vil bety ytterligere forsterking av vår plass som museum og besøksmål sett i et vidt perspektiv. I løpet av 2016 har vi også utarbeidet en mulighetsstudie for Kunstmuseene og et mulig fremtidig felles Samlingsenter.

Det er blitt arbeidet målrettet med styrking og utvikling av forvaltning av våre samlinger, med større bevissthet, kvalitetsheving og samlet tenkning som resultat. De utfordringene vi har knyttet til bevaring og vedlikehold, søker vi løst på best mulig måte, innenfor de ressursrammene vi har.

MiST er en kunnskapsorganisasjon, hvor forskning og kunnskapsutvikling går hånd i hånd med forvaltning og formidling. Kompetanseutvikling i egen organisasjon er derfor et viktig tema som vi har satset på i 2016. Vi har også tatt ansvar for det nasjonale museumsкурset "Det relevante museum", som gjør at MiST bidrar som fornyer i det norske museumslandskapet.

Våre styringsmål er i all hovedsak oppnådd, og vi greier i stor grad å oppfylle kravene til de fire f'ene, som er fornying, formidling, forvaltning og forskning.

En stor takk til alle ansatte som har bidratt til høy aktivitet og god måloppnåelse i 2016!

Trondheim 20.02.2017

Suzette Paasche
Adm. direktør

MISTs VISJON, VERDIER, PREMISS OG MÅL

Visjon

MiST – spennende og aktiv samfunnsaktør innen kunst og kulturarv.

Verdier

I MiST skal vi være modige, inkluderende, søkende og troverdige.

Premiss

I MiST mener vi at kunsten og ”kulturarven er vegviseren på veien mot en ukjent fremtid og referansepunktet til fortiden”. Vår oppgave ligger i å skape spennende møter mellom fortid, nåtid og fremtid. Vi skal ta vare på og formidle både kulturarven og samtidskunsten, og gjennom dette fremstå som en aktiv samfunnsaktør. Vi skal gjennom kunnskap, inkludering og engasjement være en aktiv deltaker i den nasjonale kulturpolitikken.

Hovedmål

Museene i Sør-Trøndelag AS skal gjennom sine enheter og samlinger berike samfunnet med kunnskap, forståelse og opplevelse.

Museene i Sør-Trøndelag AS skal tilstrebe god tilgjengelighet til museenes samlinger og kompetanse. Basisfunksjonene innsamling, bevaring, forskning og formidling skal være preget av høy kvalitet og sterke fagmiljøer i god kontakt med kolleger nasjonalt og internasjonalt.

Museene i Sør-Trøndelag AS skal videreføre og utvikle driften ved enhetene som inngår i selskapet og handle i samsvar med ICOMs museumsetiske retningslinjer.

Delmål

1. MiST skal gjennom sitt faglige mangfold og helhetlig museumspraksis fremstå som attraktiv for publikum.
2. Fokuset i organisasjonen flyttes fra konsolidering til faglig utvikling, samfunnskontakt og kvalitet i alle ledd.
3. MiST skal arbeide for et godt omdømme nasjonalt og søke større internasjonal oppmerksomhet
4. MiSTs kvalitet skal bli målt utfra graden av det enkelte museums bidrag. Museene skal utvikles ihh til egne formål og samtidig arbeide på tvers og bidra til felles løft.

Strategier for 2014 - 2018

Hovedstrategiene for planperioden har fokus på videreutvikling av organisasjonen, omdømme, kvalitet og samhandling/partnerskap, med vekt på nytenkning innen forvaltning, forskning, formidling og læring. Mangfold, inkludering og deltakelse for alle, universell utforming og gode besøkstall skal være styrende for organisasjonen. For å oppnå målene vil vi i planperioden ha følgende strategier:

1. *Kulturelt mangfold, deltakelse og inkludering skal være en integrert del av MiSTs virksomhet.*
2. *Publikumsutvikling*
3. *Styrke og utvikle forvaltning, forskning, formidling og læring*
4. *Bidra til bærekraftig miljø*

5. Organisasjonsutvikling
6. Økonomistyring
7. Utvikling av IT-systemer
8. Partnerskapsutvikling

Styringsmål

1. Økonomistyring: MiST skal budsjettere og avsette 1% av omsetningen, slik at MiST gradvis bygger opp sin egenkapital for å redusere økonomisk risiko og bidrar til fremtidig handlingsrom.
Målet er oppnådd.
2. Maksimalt 60 % av omsetningen skal gå til personalkostnader, for å gi organisasjonen mest mulig handlingsrom innen driften.
Målet er oppnådd.
3. Nærværsprosent: 95 %. MiST skal være en organisasjon hvor ansatte trives.
Målet er oppnådd.
4. Økt egeninntjening på 2%.
Nytt styringsmål ble vedtatt i juni 2016. Ikke oppnådd.

Delmål

I 2018 skal:

- Museenes samfunnsrolle styrkes gjennom tiltak som øker graden av inkludering.
De fleste av MiSTs avdelinger har hatt god innsats i forhold til denne strategien, med utvikling og gjennomføring av tilbud til flyktninger/innvandrere som besøkende. Noen har også arbeidet med praksisplasser for innvandrere/flyktninger, samarbeidet med Kriminalomsorgen, med arbeidsinnvandring og de nasjonale minoritetsgruppene.
- Alle ikke antikvariske bygninger og WEB-tjenester være universelt utformet.
I 2016 hadde universell utforming av NKIM prioritet, neste bygg blir Kystmuseet i Fillan.
- Antall betalende besøkere ha økt med 10%.
Antall betalte besøkende økte i 2016 med 5,2%
- Antall digitalt tilgjengelige samlingsobjekter ha økt med 10%.
Ved utgangen av året var antall digitalt tilgjengelige objekter økt med 8,4%.
- Forskningsarbeidet ha økt, gjennom kompetanseutvikling og samhandling.
Flere avdelinger har deltatt i nasjonale og internasjonale forskningsprosjekter. Det er dokumentert deltakelse i fire forskningsprosjekter og gitt 14 publikasjoner. Det nasjonale museumskurset "Det relevante museum" ble også arrangert i 2016, og MiST har satt i gang kompetansehevende tiltak

- Skoletilbudene være videreutviklet i samarbeid med DKS.
Antall barn og unge som har deltatt i pedagogiske opplegg økte fra 30.394 til 35.487, og av disse økte antallet som deltok i tiltak knyttet til DKS fra 8.951 til 16.185.
- Prosjekt innen temaet Bærekraft og miljø være etablert mellom museene og ungdommer i regionen.
Det er satt i gang planlegging av flere tiltak for realisering i 2017.

Delmål Investeringer

- Museet Kystens Arv nytt museumsbygg ferdigstilt og åpnet i 2017.
Pågår i henhold til plan og ferdigstilles i 2017
- Byavdelingen Sverresborg ferdigstilt i tråd med vedtatt plan.
Pågår i henhold til plan
- Nytt verksted og museumsbygg Orkla Industrimuseum ferdigstilt i 2018/2019, gitt at finansiering er på plass i budsjett for 2017.
Pågår i henhold til plan.
- Planene for Trondheim Kunstmuseum og Nordenfjeldske Kunstindustrimuseum være utarbeidet og i prosess for ferdigstilling i neste planperiode.
Pågår i henhold til plan.
- Plan om Samlingscenter/publikumstilgjengelig magasin ferdigstilt og igangsatt i neste planperiode.
Pågår i henhold til plan.
- Etablering av verdensarvsenter Røros planlagt og i prosess for ferdigstilling i neste planperiode.
Pågår i henhold til plan.
- Etablering av ÆGIR 2 være realisert, gitt vedtak fra Fiskeridepartementet.
Pågår i henhold til plan.

FIGUR 1. RØDBYGGET SOM HUSER NORSK DØVEMUSEUM (FOTO NORSK DØVEMUSEUM)

STRATEGI 1. KULTURELT MANGFOLD, DELTAKELSE OG INKLUDERING SKAL VÆRE INTEGRERT DEL AV MIST'S VIRKSOMHET

Med disse begrepene forstås: museenes arbeid rettet mot minoritetsgrupper (kultur/språk og funksjonsevne), samt prosjekter og prosesser der museene har invitert grupper utenfor museet til deltakelse og medvirkning i museets arbeid på ulike områder.

Basert på erfaringene fra 2016, er utvikling av tilbud til flyktninger/innvandrere *som besøkende*, enklere å håndtere enn å etablere museet som aktiv integreringsarena. Det første vil være opp til hver enkelt hvordan man prioriterer og gjennomfører tiltak, mens det andre, bl.a. med arbeidspraksis, vil være mer krevende både organisatorisk og økonomisk. En koordinert innsats og samarbeid vil bety bedre intern læring med positive konsekvenser, sett i et mer langsiktig perspektiv. Det ble mot slutten av 2016 arbeidet med et felles prosjekt med museene som arena for arbeidsinkludering av flyktninger. Prosjekt vil bli forsøkt videreført i 2017 som et Interregprosjekt i samarbeid med Jamtli.

Forsknings og utviklingsprosjektet Open Heritage ble avsluttet i 2016, og var et prosjekt som dokumenterte og formidlet arbeidsinnvandreres situasjon i dagens Hitra.

Formidlingsprosjekter rettet mot flyktninger og innvandrere i avdelingene:

- Kystmuseet: Sammen med vertskommunen Hitra deltar Kystmuseet aktivt i ulike integreringstiltak. Kystmuseet har satt seg følgende mål: Andregenerasjons innvandrere skal uttale: «Kystmuseet er også mitt museum». Det internasjonale samarbeidet mellom Astra Museum i Romania, Utviklingsenhet i MiST og Kystmuseet ble avsluttet våren 2016 med en utstilling på Hitra, og en

stor utstilling ved museet i Sibiu, knyttet til dokumentasjonsprosjektet om arbeidsinnvandring som hadde pågått året før.

- NKIM: Gjennom Trondheim kommunes ordning for arbeidspraksis for innvandrerkvinner, opprettet NKIM i 2015 opprettet en arbeidsplass for iranske Mona Malktahavi. 2016 fortsatte prosjektet.
- Rockheim: Spesialomvisninger for Sandmoen asylmottak
- TKM: Omvisninger for voksenopplæringen og gratis inngang for flyktningeguiden og flyktninger fra Røde Kors. Ringve: En syrisk flyktning i praksis.
- OI har i 2015 og 2016 hatt en lærekandidat på verkstedet

Andre målgrupper:

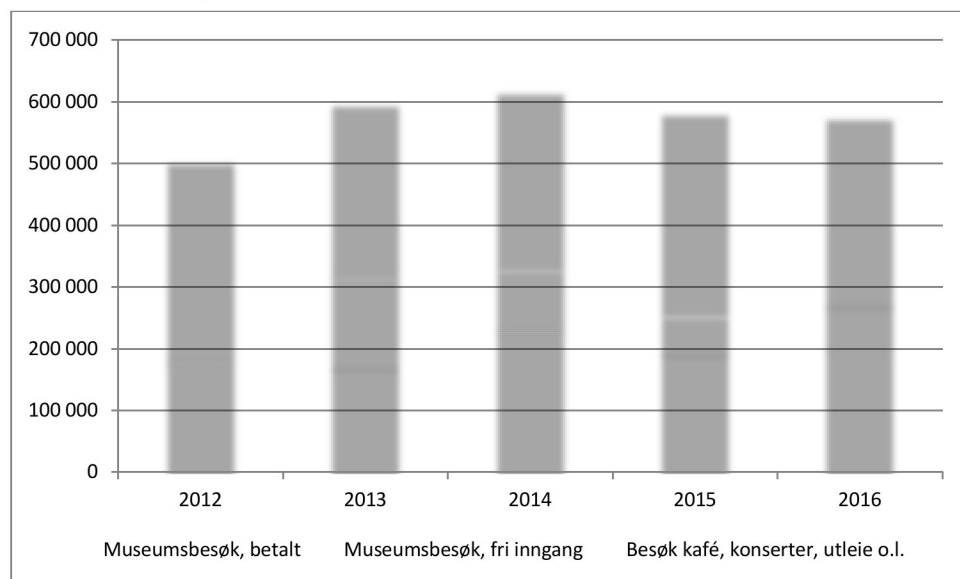
- Rørosmuseet: Har særlig vekt på den samiske historien i området
- Rockheim har samarbeidet med Kriminalomsorgen, avdeling Nord gjennom prosjektet "Kor-for-fengsel" med innsatte i Trondheim Kretsfengsel i form av korinstruksjon og avsluttende konsert. Gjennom den månedlige allsangkafe, i samarbeid med Den kulturelle spaserstokken, har det ført til at mange eldre har fått sitt eget tilbud.
- Sverresborg har arbeidet med revitalisering av friluftsmuseet med et bredere fokus i historien/sammenhenger. Gjennom etablering av jødisk manufakturforretning i museets byavdeling er målsettingen å få formidlet minoriteter i byhistorien i et langtidsperspektiv. Det arbeides med en samisk avdeling i friluftsmuseet
- Det er gjort forsøk på samarbeid omkring tilbud for demente mellom Rockheim, Ringve og TKM, og i den sammenheng undersøkt mulighetene for et interreg samarbeid med Jamtli og ulike fondsmidler, men uten å lykkes.

Universell utforming (bygning)

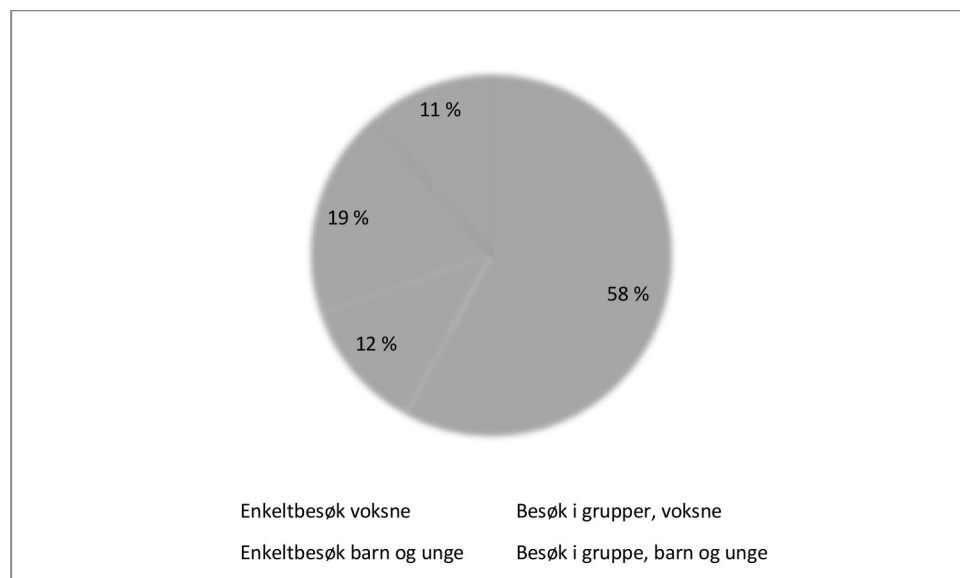
- Det største løftet når det gjelder universell utforming skjedde på NKIM, som fikk trinnløst inngangsparti, ny automatisk inngangsdør, løfteplattform til museets tre etasjer med utstillinger og det er opprettet HC toalett.
- Gjennom flere år har Kystmuseet arbeidet med tilgjengelighet til sine publikumsarealer. Ved museets hovedbase i Fillan har dette vært utfordrende i et bygg fra 1950-tallet. Det som står igjen er en heis fra hovedplanet, ned til utstillingene og opp til kontorene. Denne er ferdig planlagt, med måtte utsettes i 2017 p g a behov fra de andre avdelingene.
- MKAs sitt nybygg, som åpnes sommeren 2017, og det planlagte nybygget til Orkla industrimuseum, vil bety at disse to avdelingene vil få en helt annen standard når det gjelder universell utforming. De gjennomførte rapporten for avdelingene NKIM/TKM og mulighetsstudien for et felles samlingssenter (publikumstilgjengelig magasin) vil løfte MiST ytterligere når det gjelder tilgjengelighet til avdelingene og samlingene.
- Rørosmuseet er i hovedsak universelt utformet i publikumsområdene i de ikke-antikvariske bygningene.

STRATEGI 2. PUBLIKUMSUTVIKLING

PUBLIKUMSBESØKET

Besøksutviklingen har i 2016 vært god. Selv om ett museum har vært stengt på grunn av utbygging (Museet Kystens Arv) og kafé- og restauranttilbudet på Sverresborg var lukket i et halvt år grunnet oppussing, har til sammen 507.245 besøkt museumsanleggene i 2016. Dette tallet inkluderer både besøk på utstillinger, konsertvirksomhet, utleie og besøk på kafé og restaurant i museene. Når det gjelder de som besøkte våre utstillinger og museumsaktiviteter, har antallet besøkende økt med 7 %. Totalt besøk i 2016 var på 275.619, mot 257.245 i 2015. Det betalte besøket økte med 5,2%. I henhold til vedtatt styringsmål skal det være økt med 10% i 2018. Andelen barn og unge av museumsbesøket er på 30%. Besøkstillene fra og med 2015 er relativt pålitelige grunnet innføring av nytt kassasystem ved alle avdelingene.

Besøksutviklingen avdelingsvis i 2016 vært slik:

- Orkla Industrimuseum økte besøket med 36% fra 15.517 til 21.138 besøkende.
- Sverresborg økte besøkstallet med 30 %, fra 54 099 til hele 70 364.
- Trondheim kunstmuseum økte besøket med 25% fra 15.834 til 19.805 besøkende.
- NKIM hadde en økning på 23%, fra 17.560 til 21.676.
- Ringve hadde en økning på 8 % fra 24.911 til 27.026 besøkende.
- Røros museet har også en positiv utvikling med en økning på 7%, fra 54.376 til 58.181 besøkende.
- Når det gjelder besøkstallet Rockheim, kan det se ut som om det nå har stabilisert seg i overkant av 50.000 per år, og vi opplevde i fjor en svak nedgang på 2 % fra året før.
- Museet Kystens Arv har vært lukket grunnet utbygging. Museet åpner sommeren i 2017
- Ved Kystmuseet på Hitra har det blitt avdekket en registreringsfeil fra 2015, så her ser det ut som en stor nedgang, men dette er nå rettet opp for årene fremover.

Avdelingene strategi/tiltak for publikumsutvikling i 2016 har vært:

- Kystmuseet har styrka personalet, laget flere tilbud, forbedret tilbud med bedre og mer målretta markedsføring.
- MKA har vært stengt i 2016, men når det gjenåpner i 2017 med nytt formidlingsbygg og fire nye utstillinger er dette direkte relatert til museets strategi. Museet skal i langt større grad enn tidligere være arena for dagsaktuelle temaer og være mer fokusert på formidling av handlingsbåren kunnskap relatert til bygging av klinkbygde båter. Sentralt i dette er satsning på skoletilbud, utvidet åpningstider, utvikling av museet som en dagsdestinasjon, nye aktiviteter for barn og unge, og innsamling av kundedata for direktekommunikasjon m.m.
- NKIM har hatt fokus på flere utstillingsprosjekter (bl.a. Ningyo og Verner Panton-utstilling), med mål om å nå yngre brukere, flere studenter og menn.
- I 2016 har OI fått på plass en 50% stilling som skal jobbe med formidling.
- Ringve har hatt planmessig strategi rettet mot grupper med spesielle behov, barnehager og skoler, turister og større besøk til konserter og arrangementer
- Rockheim har fokus på økt besøkstall, ved bl.a. å tilby relevante utstillinger som følges opp av gode formidlingstilbud, utvikle spesialtilbud rettet mot skoler i tråd med skoleverkets fagplaner, delta aktivt i MiSTs markedsgruppe og legge felles føringer sammen med ny markedskoordinator. Rockheim vil arbeide aktivt med strategi mot bakgrunn av gjennomført publikumsundersøkelse i MiST.
- Røros museet har en jevn økning i besøkstallet de siste årene. I 2017 overtar museet ansvaret for omvisningstilbudet i Bergstaden og gruppeomvisningene i Røros Kirke. Museet vil dermed få totalansvaret for den «offentlige» formidlingen av kulturhistorie i Bergstaden. Vi har gjennom flere år hatt et skoleprogram tilknyttet nasjonalparksenteret, samtidig jobber vi med et formidlingsprogram for barn og unge knyttet til at vi forhåpentligvis får autorisasjon som verdensarvsenter i 2017.
- Sverresborgs attraksjonskraft øker i takt med tilrettelegging i Byavdelingen, hvor målet er å gjenåpne en til to bygninger i året. I tillegg framstår middelalderborgen og kong Sverres historie som bedre og mer attraktivt publikumstilbud. Et større arbeid med skilting og tilrettelegging av informasjon i friluftsmuseet nærmer seg slutten (Kulturpunkt). Nye DKS-tilbud er utviklet i takt med at nye tilbud er etablert i Byavdelingen, både knyttet til Nattmannshuset og Danielsveita. I 2016 ble det utviklet et nytt DKS tilbud innenfor samisk historie som skal gjennomføres i forbindelse med det samiske jubileumsåret. Museets ferieskoletilbud er utvidet til å gjelde hele sommeren. Utover DKS har museet utviklet andre tilbud for skoler som kan bestilles, og ikke minst i forbindelse med gratis inngang for barn opp til 16 år.
- TKM har i 2016 lagt opp kommunikasjonsstrategier i forbindelse med skiftende utstillinger rettet mot spesifikke publikumsgrupper (f.eks. teknisk interesserte, ungdommer fra videregående skole) i forbindelse med utstillinger som er relevante for dem.

FELLES PROFILERING OG MARKEDSFØRING

Det ble gjennomført en rekke felles profilerings- og markedsføringstiltak gjennom 2016, for å synliggjøre og forsterke felles merkevare og tilbudet:

- Felles utstillingsbrosjyre
- Skolebrosjyren (digital)
- «Tilbakeblikk på 2015», en oppsummering med tilbakeblikk på enkelte saker i 2015, beregnet på styret, eiere, støttespillere, partnere og andre som vil vite mer om MiST
- Ukentlig annonse i Adresseavisen
- Markedsføringstiltak mot reiselivet (Visit Trondheim, Trøndelag Reiseliv, skjermreklame i Nordre gate, artikler)
- En facebook-side for MiST, med hovedhensikt å dele arrangementene til alle museene og synliggjøre fellesskapet
- Deltakelse på "Inspirasjons Dag", årets viktigste arrangement for Trondheimsregionen innen konferanse, møte, eventer, selskap, aktiviteter og arrangementer.
- Sammen med Rettsmuseet, Vitenskapsmuseet, Jødisk Museum og Museet i Erkebispegårdens er det blitt arrangert museumsmaraton for Rockheim, Ringve, Sverresborg, NKIM, Trondheim Kunstmuseum, Døvemuseet og Trondhjems Sjøfartsmuseum.

MiSTs kommunikasjonsrådgiver arbeidet i 2016 gradvis i deltid, og sluttet ved årsskiftet. Våren 2017 vil ny felles markedskoordinator begynne.

FIGUR 2. INSTALLASJONSBILDET "THE RIVER" FRA UTSTILLINGEN MARTIN TEBUS – COLLECTION VED TRONDHEIM KUNSTMUSEUM
(FOTO TKM/ANDERS S. SOLBERG)

STRATEGI 3. STYRKE OG UTVIKLE FORVALTNING, FORSKNING, FORMIDLING

FORVALTNING

Fellessatsingen i MiST med "Prosjekt samlingsforvaltning" har i 2016 arbeidet videre i henhold til mandat, og ble avsluttet ved årets slutt. Det har først og fremst vært arbeidet med tiltak 2, samlingsutvikling, som på den ene siden handler om hva museene skal innlemme i sine samlinger framover, men også om oversikt over dagens samlinger og arbeid med grade-

ring og prioritering i eksisterende samlinger. Det ble utarbeidet notat vedr. samlingsutvikling *Å samle er å velge og å velge bort*, med forslag til videre arbeid med dette feltet og som må følges opp i 2017. Mot slutten av året har det vært fokus på publikumstilgjengelig magasin (samlingsssenter). Det har gjennom året vært flere fagdager og workshops, samt rådgiving med hensikt å styrke kompetansen, bl.a. en workshop om KulturNav spesielt med tanke på utvikling av havbruksterminologi ved Kystmuseet. Arbeidet med Håndbok for samlingsforvaltning har pågått videre, men det gjenstår fortsatt arbeid både når det gjelder klargjøring og ikke minst implementering. Mot slutten av året ble det mulig å sette ned et samlingsforvaltningsteam, som ga positive resultater mht. digital publisering. Flere av avdelingene har begynt å sette seg inn i fellesstandarden Spectrum. Det er opprettet inntakskomiteer hos de fleste og skjema for inntak, utlån og prioriteringer er tatt i bruk hos noen. Det foregår en stadig prosess mot en kvalitativ forbedring av samlingsforvaltningsarbeidet.

Nasjonalt har Museene i Sør-Trøndelag markert seg innen samlingsforvaltningsfeltet. Dette gjelder i både arbeidet med å opprette et eget nettsted for samlingsforvaltning og organisasjonsmessig, se <http://samlingsnett.no>. Arbeidet med nettstedet er finansiert med kr 1,4 mill fra Norsk kulturråd. MiST har også ledervervet i Norges Museumsforbunds Seksjon for Samlingsforvaltning og sitter i styret for NMFs Seksjon for forskning.

FIGUR 3. FINN JUHLs KONTORINTERIØR REPRERSENTERER SKANDINAVISK DESIGN PÅ SITT BESTE (FOTO NKIM)

VURDERING AV SAMLINGSUTVIKLINGEN SISTE ÅR

	2012	2013	2014 ¹	2015	2016
Gjenstander og foto					
Kunsthistoriske gjenstander	30.666	30.402	30.572	30.698	30.760
Kulturhistoriske gjenstander	186.436	186.319	163.225 ²	164.181	165.731
Foto	1.971.6433	1.976.398	2.025.984	2.045.450	2.053.257
Båter/fartøyer, flytende	14	17	16	17	17
Båter/fartøyer, på land	94	96	101	102	104
Samlinger tilg. på Digitalt Museum	41.505	48.698	68.610	73.404	79.603
Total areal					
Kulturhistoriske bygninger	128	129	206	209	209
Antall andre bygninger	39	43	42 ³	40	40
Bygningsmassen tot. (m ² brutto)	41.379	42.218	51.283	51.349	55.849
Kulturlandskap (dekar)			5.347	5.552	5.552
Hageanlegg (dekar)			97	97	97

Det har vært en moderat endring i tilveksten, som tabellen ovenfor viser, i gjennomsnitt en økning på 0,4%. Størst tilvekst har det vært på kulturhistoriske gjenstander med 0,9%. I 2015/2016 ble det satt i gang et prosjekt med å se nærmere på type gjenstander som er spredt over flere avdelinger, nemlig båtsamlingen, da med tanke på prioritering, avhending og eventuell destruksjon (dette i henhold til Spectrum-standard). Når det ble valgt båter, var det fordi det var et relativt overkommelig antall objekter og i tillegg et viktig fokus i forbindelse med magasin- og utstillingsarbeid på Museet Kystens Arv. I enhetene som har båter, er det blitt arbeidet med å få kunnskap om båtene og avklare eierskap og på tvers i organisasjonen ved blant annet å innhente intern ekspertise i vurderingen. Resultatet viser at det er mangelfull informasjon om båtene og kunnskapen baserer seg på hva som huskes. Gjennom arbeidet fikk en gjort nyttig oppryddingsarbeid og ikke minst ble en påminnet om hvor viktig det er med klare avtaler og innhenting av informasjon når objekter tas inn i samlingene. Prosjektet er et eksempel hvordan MiST kan arbeide med samlingsutvikling på tvers av avdelingene. Avdelingen egenvurdering samlingsutviklingen er følgende:

- Ved Kystmuseet har inntakskomite vært i virksomhet gjennom hele året. En del gjenstander er tatt inn, med utgangspunkt i vår strategiplan og etter helhetsvurderinger.
- MKA har en styrt innsamling med klar plan om hva som skal samles inn (båt og alle kulturuttrykk knyttet til denne). Siste år har museet spesielt gått ut og etterlyst konkrete båter som MKA trenger i den nye båthallen (publikumstilgjengelig båtmagasin). Museet har bevisst tatt kontakt med eiere som har sjeldne båter. MKA gjennomgikk hele båtsamlingen i 2016 og skaffet seg en totalt oversikt. I tillegg har MKA skaffet seg oversikt over alle båtene som fins i MiST. Arbeidet med avhending begynner i 2017. Med den nye kommunesammenslåingen (Rissa og Leksvik) i Indre Fosen, ble det opprettet kontakt med samlinger i Leksvik for å se om de bl.a. har båter. De ligger i et annet fylke og det har vært lite samlingsforvaltningssamarbeid tidligere.
- Nordenfjeldske Kunstindustrimuseum har bremset inntak av eldre gjenstander. Dette skyldes fulle magasiner, utilfredsstillende magasinforhold og utilfredsstillende registrering av eksisterende samling. Inntak av samtidsdesign i samlingen er lav, dette skyldes manglende midler til innkjøp, men inntak av kunsthåndverk til samlingen er ikke endret, noe som skyldes at museet mot-

¹ Fra 2014 er Rørosmuseet del av MiST, noe som er hovedforklaringen til endringene i tallene nedenfor.

² Reduksjon i antall gjenstander skyldes at en del arkivenheter tidligere var registrert som gjenstander (Ringve).

³ Tallet er justert noe ned som følge av feilregistrering fra en av enhetene for 2013.

tar innkjøp fra Fondet for innkjøp av kunsthåndverk som fordeles likt mellom nasjonalmuseet, KODE og Nordenfjeldske Kunstindustrimuseum.

- Museumstatistikken gir liten mulighet for å tallfeste Orkla industrimuseums innsats i forvaltning av samlingene som består av jernbane og gruveanlegg. Det er gjort en stor innsats med å holde 22 km jernbane med kjøreledning, 2 lokomotiv, ei motorvogn og 3 vogner med høy kulturhistorisk verdi i driftsmessig stand. Det er også krevende å forvalte 800 m gruvegang pluss Fagerlisa-len.
- Rockheim følger opp innsamlingsstrategien i intern samlingsplan 2013-2018. Populærmusikkfeltet er i stor grad udokumentert mark og i behov av fortsatt aktiv innsamling i form av gjenstander, arkiv, minneintervjuer og dokumentasjon av levende musikkliv. Hovedsatsning i 2016 har vært innsamling i forbindelse med ombygging og ny gjenstandsutstilling i en 17 m lang spesialbygget monter - "Rockens verktøy" - i museets hovedutstilling. Under prosjektperioden har samtlige gjenstander i monteringen blitt fotografert, Primus-registrert, metadata-oppdatt og flere også lyddokumentert. Minneinnsamlingen fortsatte i 2016 med vekt på den eldste generasjonen, dvs musikere og musikkbransjefolk aktive på 1950- og 60-tallet. Et eksempel på oppsøkende innsamling er dokumentasjonen av Endless Tinnitus Studio i Gamlebyen i Oslo, et legendarisk studio som i 2016 ble oppsagt av huseier. Utkastelsen skapte massive reaksjoner. Rockheim videointervjuet primus motor for studioet, og på den måten tok vare på historiene rundt et viktig musikkmiljø. Besøket resulterte videre i en artikkel publisert på Rockheims nettside. Samarbeidsavtalen med Nasjonalbiblioteket legger også føringer for innsamling og bevaring. I tråd med intensjonene, ble det omfattende lyd- og privatarkivet etter Åge Aleksandersen overført til NB høsten 2016. Intern samlingsplan skal revideres i 2017.
- Ringve oppgir at deres samlingsutvikling har vært tilfredsstillende.
- Rørosmuseum har gjennom flere år arbeidet med en revisjon av samlingene. Inntak til museet er derfor forsøkt redusert inntil bedre oversikt over samlingene foreligger. Tilvekst til samlingene forutsetter god dokumentasjon.
- Sverresborgs innsamling av gjenstander er holdt på et minimumsnivå og i forhold til innsamlingsplanen. Mye av det som er kommet inn dreier seg om objekter knyttet til Erichsen Café og Konditori samt leilighet i 2. etg. I Hegdahlgården i museets byavdeling.
- TKM fikk en donasjon og ett innkjøp – det meste av innkjøpsbudsjett for 2016 og 2017 går til innkjøp av ett monumental verk av en kvinnelig kunstner, som vil bli registrert på 2017. Innkjøpet i 2016 var Grasmappa, som består av grafiske trykk av 14 kunstnere.

VURDERING AV REGISTRERING, DIGITALISERING OG TILGJENGELIGGJØRING AV SAMLINGER OG ANLEGG

I 2016 er det foretatt 6.816 registreringer i Primus og 6.199 publiserings på DigitaltMuseum, mot 6.256 registreringer og 4.794 publiserings i 2015. Både registrering og publisering økte mot slutten av året, da det ble satt inn ekstra ressurser i arbeidet. Iht. MiSTs styringsmål for perioden 2016 – 2018, skal det være en 10 % økning i antall publiserings i perioden. Vi har ved utgangen av 2016 allerede er økningen på 8,4 %. Fire av enhetene har nådd styringsmålet. For Sverresborg er veien noe lengre i og med de store publiseringstallene ved årets begynnelse. Det er imidlertid en meget lang vei fram til at alle samlingene i MiST er digitalt tilgjengelige. Samlet mengde digitalt tilgjengelige objekter økte fra 3,3% til 3,5%. Avdelingene egenvurdering er følgende:

- I 2016 har Kystmuseet ikke fått utført den planlagte digitaliseringen av samlinga. Dette har med personalsituasjonen å gjøre, da forvalterstillinga stod vakant i store deler av året. I 2015 ble det meste av havbruksarkivet deponert hos Statsarkivet i Trondheim, regulert gjennom en egen avtale. Dette er gjort fordi arkivet ble for stort for oss å handtere. Partene skal i fellesskap arbeide for å få katalogisert og digitalisert havbruksarkivet, men det er allerede nå tilgjengelig for brukere på

Statsarkivets lesesal. Museet jobber systematisk med registrering og digitalisering av samlingen. Stort etterslep skyldes blant annet manglende registrering på inntak etter 2000.

- MKA fikk fotografisk bistand til å ta gode båtbilder for å publisere på Digitalt Museum i 2016. Arbeidet fortsetter i 2017. Båter, som skal inn i den nye båthallen som står ferdig i juni 2017, ble rengjort og registrert i 2016. MKA gjennomførte et stort registreringsarbeid av både nyankomne båter og båter som ble innsamlet på 1980-90-tallet. Arbeidet fortsetter i 2017. Ett av satsningsområdene er publisering på Digitalt Museum – noe som skjer fortløpende. MKA har ingen anlegg. De få antikvariske bygningene er stabile og oppfølges med vanlig vedlikehold.
- Gjenstandene i utstillingen "Rockens verktøy" er Primusregistrert og tilgjengeliggjort på Digitalt Museum (2620 treff per 31.12.16). Rockheim jobber i stor grad med digitalt født materiale (også egenprodusert) som, der det er rettighetsklart, tilgjengeliggjøres på museets nettside. Materiale uten rettighetsklarering for nett, vises i utstillingene. Det er fortsatt etterslep på digitalisering og registrering av gjenstandsmateriale som ble samlet inn under prosjekt- og oppbyggingsperioden. Rockheim driver i lite omfang med digitalisering av arkivmateriale, i henhold til avtale med Nasjonalbiblioteket.
- Ringve har lagt ned stort arbeid i nyregistrering og i revisjon av tidligere registreringer i PRIMUS.
- Rørosmuseet har foretatt opprydding og revisjon i registreringssystemene, som gjør at enkelte tall avviker negativt fra tidligere oppgitte tall. Digitalisering og registrering av samlingene pågår, med fokus på at kvalitativt gode registreringer gir et godt verktøy for formidling i neste runde.
- Sverresborg har hatt stor produksjonen i forhold til digitalisering og katalogisering for gjenstander og foto. Dette skyldes i hovedsak tilgang på personer på tiltaksordninger fra NAV som har bidratt med avfotografering av fotografier/negativer og fotografering av gjenstander samt utført en del katalogisering. Dermed er også antall publiseringer på Digitalt Museum økt en del i løpet av inneværende år.
- Ved TKM har spesielt blitt jobbet med registrering og fotografering av grafikkksamlingen med fokus på Heblergaven, dette er et stort pågående arbeid.

VURDERING AV OPPBEVARINGSFORHOLD OG TILSTAND FOR SAMLINGER OG ANLEGG

Siden 2014 har MiST gjennomført tre forskjellige interne kartlegginger for å få oversikt over samlingsforvaltningsarbeidet, den nåværende magasinsituasjon, tilstanden til samlingene, framtidige magasinbehov o.a. Magasinvurderingen omfattet samtlige magasiner ved MiSTs ni avdelinger. Det viser seg at MiST samlet har 163 lagerrom med areal 13.584 m², av dette er 17 rom på til sammen 3.802 m² leide arealer (fjernmagasin). Ingen av museenes egne magasiner er vurdert som gode. 28% er tilfredsstillende, 57% ikke tilfredsstillende og 15% kan betegnes som dårlige. Avdelingene er imidlertid i gang med å forbedre situasjonen så godt som mulig, i påvente av en større felles løsning.

MiSTs fellesressurs innenfor konservering, har utført konserveringsarbeid for Orkla industri-museum, for Rockheim i forbindelse med utstillingen *Rockens verktøy*, Museet Kystens Arv med rengjøring av båter, for Kystmuseet, Sverresborg, NKIM og Ringve. Dette er en fellesressurs som er til stor nytte, særlig for de avdelingene som selv ikke har materialkonservator.

FIGUR 4. TYPISK LAGRING AV OBJEKTER I DAG, LITE OVERSIKTLIG (FOTO ANN SIRI H. GARBERG)

Avdelingens egenvurdering er følgende:

- I 2016 har Kystmuseet begynt å forberede flytting av gjenstandssamlingen fra flere eksterne magasin på Hitra til magasin på Dora i Trondheim. Dette har sammenheng med at magasinforholdene i de eksterne lokalene som benyttes på Hitra ikke holder den standard og har den stabilitet våre samlinger krever. Nærmagasinene i museumsbygget i Fillan holder en bedre standard og beholdes.
- MKAs båtsamling er fordelt på fire forskjellige låver. De har dårlige lagringsvilkår, men stabil. MKA åpner nytt båtmagasin i 2017 med klimaanlegg. MKA skal også avhende båter i 2017 som nå står under dårlige, men stabile lagringsforhold. Resten av MKAs gjenstandssamling er lagret på to forskjellige plasser. Det meste (ca.80%) er nedpakket i oppbevaringskasser og venter på at det nye gjenstandsmagasinet skal stå ferdig i 2018. De resterende 20% befinner seg på en låve, tørt, med slakke temperatursvingninger.
- Rapport utarbeidet av kunstfaglig stab ved NKIM i 2015 viser at det er utilfredsstillende magasinforhold for 90% av samlingen. I 2016 ble det inngått avtale om leie av eksternt magasin på Dora for tilbakeføring av museets kirkesamlingen fra Vitenskapsmuseet. Det er stor behov for flytting av samling, og funn av asbest i museet i 2016 gjør at det settes i gang en undersøkelse på sopp, giftige materialer i magasin.
- For mye av Ols samlinger er oppbevart under ikke tilfredsstillende forhold.
- De betydeligste magasinene til Ringve holder tilfredsstillende standard.
- Rockheims begge etasjer med saler for faste og skiftende utstillinger er utstyrt med klima- og overrisslingsanlegg. Rockheim deler fjernmagasin på Dora med Ringve. Magasinet har klimaovervåkning og forholdene anses som tilfredsstillende. I tillegg har Rockheim et klimatisert magasin/arkiv-rom med inergen brannslukkeanlegg i eget bygg med tilfredsstillende klimatiske forhold. Etter funn av insekt (skjeggkre) i ett av formidlingsrommene i museets 6. etasje, er det montert insektfeller i arkivrommet. Rockheim oppdaterer ved behov sin sikrings- og beredskapsplan. I 2016 fikk vi på plass en beredsskapskoffert etter initiativ fra sikringsgruppa og samlingsforvaltningsgruppa i MiST.
- Rørosmuseet arbeider med revisjon av samlingene, et arbeid som vil gå over mange år. Oppbevaringsforholdene er blitt forbedret de siste åra, og de største utfordringene framover blir ivareta-

king/oppbevaring av store gjenstander knytta til de teknisk-industrielle kulturminnene, samt vedlikehold av den store samlingen av antikvariske og fredete hus.

- Sverresborgs tall fra 2015 er nedjustert med bakgrunn i en svikt i de tekniske klimaanlegg i magasinene. Saken er under utredning for utbedringer som skal gjøre seg gjeldene i statistikken fra neste år. Likeledes kommer det en vesentlig forbedring også på fotobevaringssiden hvor det er i gang satt arbeidet med klimatisering av alle rom som inneholder fotomateriale samt deler av tekstil samlingene.
- TKM har generelt utilstrekkelig magasinplass og for dårlige/ikke eksisterende muligheter til å styre oppbevaringsklima. TKMs malerikonservator vurderer magasinene som mindre tilfredsstillende enn vurderingen fra tidligere, hovedsakelig fordi klimaet ikke kan kontrolleres.

BYGNINGSMESSIG VEDLIKEHOLD OG BRUK AV MIDLER TIL FORMÅLET

Etterslepet på bygninger ble for 2015 anslått til kr 100 mill. Det er ikke gjort noe tilsvarende anslag for 2016, men siden dette har fått stor prioritet i 2016 og 2017, vil etterslepet minke. I 2017 vil Museene i Sør-Trøndelag ha ansatt seniorrådgiver knyttet til bygninger og eierdommer. En prioritert oppgave vil være fdv av bygningsmassen, få status over situasjonen og ut fra dette sette opp riktige prioriteringer kommende år. Størst utfordringer er knyttet til de to museene for kunst/design og flere av de kulturhistoriske avdelinger. Flere av avdelingene har rapportert inn utfordringer:

- Kystmuseet leier driftsbygg i Kjøpmannsgata (Trondheim Havn) og på Sandstad (Hitra Turistservice Eiendom), forvalter bygningene på Dolm prestegård gjennom langtidsavtale (OVF), Skagestua og museumsbygget i Fillan (Stiftelsen Kystmuseet i Sør-Trøndelag). Driftsbygget i Kjøpmannsgata, Trondheim disponeres av vår avdeling Trondhjems Sjøfartsmuseum. Bygget er et freda 1700-tallsbygg og krever jevnlig oppfølginger, både inn- og utvendig. Dette skjer ved arbeidsfordeling mellom utleier og leietaker regulert gjennom leieavtale. På Sandstad leier vi lokaler på vanlige leievilkår, der utleier har fullt ansvar for bygget. Bygningene på Dolm prestegård er antikvariske bygg, som benyttes til formidling og ulike aktiviteter. De trenger jevnlig vedlikehold, og særlig gjelder dette fjøs- og låvebygninga (ytre vedlikehold) og naustet (golv). Skagestua i Fillfjorden (kanskje fra 1600-tallet) er gjennom de seinere åra restaurert utvendig. Innvendig gjenstår sluttføring. Museumsbygget i Fillan er ei solid meieribygning fra 1950-tallet. Den er restaurert både ut- og innvendig, men den mangler god ventilasjon i andre etasje og behøver utbedring av universell utforming i form av heis.
- Nordenfjeldske Kunstindustrimuseum holder til i et bygg fra 1968. Museet er med sin unike samling og gode plassering i Munkegaten en sterk merkevare, men fremstår i dag som nedslitt, upraktisk og med begrensede muligheter til å ivareta de ulike behov for dagens publikum. Bygget har gjennomgått en utbedring i løpet av 2016, og har nå ekstra inngangsparti med trinnløs adkomst, løfteplattform med tilgang til museets 3 etasjer med utstillinger og HC- toalett. Fortsatt er det store behov for endringer ved museet. Disse er beskrevet i en mulighetsstudie som ble utarbeidet av MIST i samarbeid med Trondheim Kommune og Sør-Trøndelag fylkeskommune, med flere alternative løsninger (se kapitlet om Investeringer). I 2017 vil denne prosessen kjøres videre med involvering av de ansatte, publikum, MIST eiere og politisk nivå.
- Orkla industrimuseum har stort etterslep på freda bygninger knytta til Thamshavnbanen. Liahaugen og Stigerkontoret står til nedfalls.
- Alle bygningene til Ringve er godt vedlikeholdt i henhold til langsiktig vedlikeholdsplan. Utbedringsarbeider etter brannen i Hovedbygningen pågår.
- Tilstanden for Rockheims bygning er god. Bygningen er godt sikret med kameraovervåkning og besøkskontroll. Vedlikehold drives etter avtale i samarbeid med huseier Entra eiendom.
- Rørosmuseet forvalter en komplisert bygningsmasse på over 10.000 m², det meste er fredete bygninger, med nokså begrensede økonomiske ressurser. De tiltak som gjøres er helt nødvendige tiltak i publikumsarealer og innenfor de områdene hvor vi har øremerkede tilskudd. Rørosmuse-

ets driftsbygninger har økende vedlikeholdsbehov, da dette er aldrende bygninger. Stiftelsen Rørosmuseets antikvariske bygninger har økende etterslep og minimal FDV-oppfølging. Flere bygninger burde hatt omfattende tiltak. Når det gjelder Kobberværkets samlinger, så er det her øremerket finansiering fra Riksantikvaren etter årlig søknad. Status er god FDV-oppfølging og minkende etterslep.

- På gjennomføres det flere parallelle løp innenfor bygningsvern. "Byprosjektet", som handler om gjenreisning av bygninger og ferdigstilling av påbegynte prosjekter med innhold. Det er også satt i verk et prosjekt med strakstiltak på antikvariske bygg, som har som formål å stoppe forfallet. Museet er inne i periode hvor det skal utvikles planer og prioriteringer for restaurering av de ulike tunene i friluftsmuseet. Det er gjennomført i bygningsverntiltak på i alt 15 bygninger i 2016, noen av prosjektene var nokså omfattende, og det er satt opp en plan for 2017. Når den er gjennomført, vil avdelingen ha tettet alle tak og bremsset det største forfallet. Gjennom året skal hele bygningssamlingen legges inn i Primus FDV, med tilstandsvurderinger på de fleste bygninger slik at vi har en enkel oversikt over tilstanden og vedlikeholdsetterslep. Det er også gjennomført en rekke tiltak med driftsbygningene og uteområdet.
- Det er fortsatt lekkasjer fra taket i TKMs hovedbygning i Bispegata. Dette jobbes det med å utbedre, og taket skal etter planen rehabiliteres i løpet av 2017. Det er ellers et generelt etterslep på vedlikehold og rehabilitering av bygningsmassen, spesielt Bispegata, men også når det gjelder Gråmølina.

FIGUR 5. OPPDALSTUNET PÅ SVERRESBORG (FOTO SVERRESBORG, TRØNDELAG FOLKEMUSEUM)

TEKNISK, INDUSTRIELLE KULTURMINNER

To av MiSTs avdelinger har også teknisk industrielle kulturminner, nemlig Orkla industrimuseum og Rørosmuseet. I tillegg til KUD, mottar også KLD og MD rapporter vedr. dette. Rørosmuseet har mange store kompliserte konstruksjoner og utfordrende vedlikehold og istandsetting — bruer, dammer, sjakter, vassrenner m.m. Museet har øremerket finansiering fra Riksantikvaren etter årlig søknad. Det er god FDV-oppfølging og minkende etterslep. Alt dette rapporteres årlig til Riksantikvaren.

FIGUR 6. FYRSETTING I FAGERLIHALLEN, ØRKLA INDUSTRIMUSEUM (FOTO ØRKLA INDUSTRIMUSEUM)

Orkla industrimuseum har stort etterslep på oppjustering av Thamshavnbanen. Avdelingen er helt avhengig av Jernbaneverkets bevilgninger. Museet arbeider planmessig ut fra de ressursene de klarer å skaffe. Riksantikvaren har ei målsetting om at freda anlegg skal settes i vedlikeholdsmessig stand innen 2020, men det følges ikke opp med midler. Med dagens ressurstilgang vil det ta mange år å få Thamshavnbanen over i en god vedlikeholdsstatus. Kulturminnet Løkken Verk (gruveanlegga) har en usikker status og mange anlegg står for fall.

NASJONALPARKSENTER OG VERDENSARVSENTER

Rørosmuseet driver nasjonalparksenter på Doktortjønna og Elgå, finansiert gjennom Miljødirektoratets autorisasjonsordning og årlige tiltakssøknader. Disse samordnes kompetansemessig og organisatorisk med Rørosmuseets øvrige virksomhet. Rapport om dette sendes årlig til Miljødirektoratet. Rørosmuseet venter på at autorisasjonen som verdensarvsenter skal utlyses for 2017.

ARKIV

	2012	2013	2014	2015	2016 ⁴
Total arkivstand (hyllemeter)	729	721	884	1.084	1.543
Kart	812	1.039	4.214	4.214	Reg. ikke
Tegninger	1.175	1.252	2.983	2.983	Reg. ikke
Film og videoopptak	6.447	6.550	6.688	6.745	1.972
Lydfestinger	38.696	39.217	8.381 ⁵	8.674	3.727

Flere av avdelingene har ordnet, registrert og gjort tilgjengelig sin arkivsamlinger i Arkivportalen. Ved å søke på Museene i Sør-Trøndelag, vil en der i dag få 680 treff, der arkivene fordeles seg på 127 arkiv, 26 serier, 294 arkivstykker og 233 mapper. Av de 680 finnes 19 digitale oversikter over innhold i arkivene. Det er Rørosmuseet som har den store mengden privatarkiv og som har registrert i Asta. De har nå publisert alle sine privatarkiv som ikke er klausulert. Ringve musikkmuseum har også lagt sine arkiv i ASTA. Kystmuseet har deponert Havbruksarkivet på Statsarkivet og det arbeides med å framskaffe eksterne midler til å få ordnet dette arkivet. Sammen med IKA Trøndelag har Orkla industrimuseum med hjelp av midler fra Riksarkivet kommet i gang med ordning av det store privatarkivet etter Orkla og Salvesen & Thams. Avdelingen har fått et ni-måneders engasjement som vil bli startet opp januar 2017. Museene i Sør-Trøndelag deltar på møter 3 - 4 ganger i året med Arkivsenteret, for å drøfte felles tiltak og utfordringer vedr. privatarkivfeltet. Administrativt arkiv lagres elektronisk.

SIKRINGSARBEID

MiSTs har samlet plan for sikring og et sikringsutvalg med representasjon fra alle avdelingene. For 2016 ble det i alt sendt inn søknader om tre ulike tiltak (Orkla industrimuseum og Ringve), som alle ble innvilget. Det er søkt om og blitt innvilget midler til felles beredskaps-tilhenger for alle enhetene. For 2017 er det sendt inn i alt 12 sikringssøknader, som blir avgjort i begynnelsen av 2017.

FORSKNING

Styringsmålet fram til 2018 er at forskningsarbeidet skal ha økt, gjennom kompetanseutvikling og handling. MiSTs enkelte avdelinger forsker og publiserer i områder knyttet til sine fagområder, og i samarbeid med forskningsmiljøer relevant for museets ansvarsområde. I liten grad er denne forskningen koordinert i felles forskningsplan (vedtatt i 2011). Mot slutten av 2016 ble det satt ned et utvalg for revidering av planen, for framleggelse i 2017. Det er håp om at dette skal lette arbeidet med å nå MiSTs styringsmål.

MiSTs forskningskoordinator har på femte året ledet arbeidet med det nasjonale museums-kurset "Det relevante museum", hvor forskning inngår som et viktig element, et viktig bidrag til å heve forskningskompetansen både innad og i de andre museene, sittet i styret for museumsforbundets seksjon for forskning og vært aktiv med å vedlikehold og videreutvikle kontakter innenfor forskningsmiljøene i NTNU. Samarbeidet i EØS-prosjektet «Open Heritage»

---

⁴ Det er i løpet av året skjedd en formell overtakelse av Orkla-arkivene (mer enn 800 hyllemeter). Samtidig er Kystmuseets havbruksarkiv er samtidig deponert til SAT og derfor ikke lenger med i våre tall. Kart og tegninger registreres ikke lenger, men inngår som hyllemeter sammen med øvrig arkivmateriale. Kart og tegninger registreres ikke lenger separat, men inngår i antall hyllemeter. Film, video og lydfestinger ble tidligere registrert i timer, fra og med 2016 blir dette registrert i antall.

⁵ Reduksjonen skyldes bl.a. at Rockheim har foretatt overføringer til Nasjonalbiblioteket i Mo i Rana

bidro i 2016 til en antologi hvor MiSTs ansatte hadde tre artikler, og prosjektet førte også til økt samarbeid med forskningsmiljø ved NTNU og senter for folkemusikk og folkedans.

FIGUR 7. FRA ÅPNINGEN UTSTILLINGEN "CHANGING COMMUNITIES, CHANGING TRADITIONS, CHANGING MUSEUMS" I ASTRA MUSEUM, ROMANIA (FOTO PETTER I. SØHOLT)

MiST var med å utvikle det nye studietilbudet i bachelorstudiet Arkiv- og samlingsforvaltning ved NTNU (tidligere HiST), og er med i programrådet både i det studiet og i kulturminneforvaltning. Dette arbeidet gir MiST nye muligheter til å utvikle forsknings- og kunnskapsproduksjonsprosjekter sammen med NTNU. Flere avdeling har utstrakt samarbeid med UH-sektoren når det gjelder undervisning, både som læringsarenaer og som praksisarena for studenter og forskere. Rørosmuseet samarbeider med Nord universitet om sørsamisk identitet, Universitetet i Oslo om kobberverkshistorien nasjonalt og internasjonalt (Norge, Sverige og England), samt flere prosjekter innen bygningsvern. Røros har som mål å få til en årlig avsetning til forskning, slik at en kan arbeid målrettet for å få opp forskningsarbeidet ved museet. Fra 2013 har Sverresborg, i samarbeid med Riksantikvaren og NIKU, avdekket ny og interessant kunnskap omkring kong Sverres middelalderborg, gjennom omfattende arkeologiske utgravninger, georadarkartlegginger o.a.

MiSTs antall med autorisasjon konservator NMF (Norges Museumsforbund), førstekonservator NMF og med doktorgrad er hhv. 4, 4 og 6, noe som innebærer små endringer fra året før. I tillegg er det flere vitenskapelig ansatte med mastergrad/hovedfag/magistergrad, hvorav noen også har førstekompetanse. Det er en målsetting å få flere kvalifiserte som konservator NMF, og i 2016 har det blitt fremmet en søknad.

NETTVERK OG NETTVERKSPROSJEKTER. VURDERING AV MISTs NETTVERKSARBEID

Der museene er aktive deltaker i nettverkene, oppleves dette som en stor styrke. De ulike nettverkene gir institusjonen nye innfallsvinkler til de faglige ansvarsområdene, og bidrar til kompetanseheving. Her er noen av de nettverkene avdelingene har oppgitt aktivitet innenfor:

- Kystmuseet: Sjøfartsnettverket, Samtidsnettverket og Nettverk for fiskerihistorie og kystkultur. Innen Nettverk for fiskerihistorie og kystkultur har vårt museum et særskilt ansvar for norsk havbruksnæring.
- NKIM deltar ikke i noen nettverk, men har samarbeidet med NTNU om studentutplasseringer, med International Cultural Center i Krakow, om publikasjon, hvor var Prof. Kjetil Fallan fra UIO med i publikasjonen. Publikasjon om Fargerom i samarbeid med Edith Lundebrekke og institutt for arkitektur og billedkunst, NTNU
- Rørosmuseet: Handverksnettverket og Bergverksnettverket, representerer Røros Norges Verdensarv og Norge i Nordisk verdensarv. Som nasjonalparksenter inngår institusjonen i nettverk for alle nasjonalparksentra i Norge. Rørosmuseet samarbeider med Fagskolen Innlandet, Riksantikvaren og BNL om fagskoleutdanning i bygningsvern. De ulike nettverkene gir institusjonen ulike innfallsvinkler til de faglige ansvarsområdene og slik en stor styrke.
- Rockheim ønsker å sette fokus på forskning på lyd- og lyddokumentasjon. I 2016 ble dette bl.a. kanalisert gjennom deltagelse i Norsk lydarkivkonferanse og i dialog med institutt for musikk /musikkteknologi ved NTNU.
- TKM deltar i nettverk for likestilling og mangfold ved kunstmuseer (NTNU og UiB)

OVERSIKT OVER FORSKNINGSPROSJEKTER OG PUBLIKASJONER

Forskning

Kystmuseet i Sør-Trøndelag	
Prosjekttittel og tema	Hitterslekt
Problemstilling	Familiehistorie i Hitra kommune
Mål	Søkbare slekthistorisk database for Hitra
Tidsplan	varig
Ansvarlig og deltakere	Museumsdirektør med Knut Ansnes og Gunnar Lossius som deltakere.
Finansiering	Finansieres gjennom fast avtale med oppdragsgiver Hitra kommune
Forskningsprosjekt eller annen kunnskapsproduksjon iht forskningsplanen.	Prosjektet har betydelig innslag av forskning gjennom omfattende kjeldarbeid, men det er først og fremst kunnskapsproduksjon som en del av Hitra kommunes satsing på ny bygdebok – her i digital utgave.

NKIM	
Prosjekttittel og tema	The Logic of local
Problemstilling	Har lokalt klima, råvarer og kulturarv betydning for samtidsuttrykket i kunsthåndverk og design
Mål	Sammenstille Norsk og polsk design gjennom utstilling og publikasjon
Tidsplan	1.9.2015 – 4.6.17
Ansvarlig og deltakere	Ansvarlig kurator og skribent ved NKIM Solveig Lønmo, ansvarlig kurator og skribent ved International Cultural Center i Krakow, Dr. Monika Rydiger
Forskningsprosjekt eller annen kunnskapsproduksjon iht forskningsplanen.	Resultat: Bok, The Logic of local utgitt desember 2016, utstilling åpnet i Krakow desember 2016, åpner i Trondheim april 2017

Utviklingsenheten	
Prosjekttittel og tema	Open Culture
Problemstilling	Research questions for the bilateral project: how to increase participa-

	tion and representation of minority groups in museums.
Mål	Overall purpose of the EEA-grants project: «Cultural heritage restored, renovated and protected» Vandrestilling, dokumentasjon, antologi
Tidsplan	2014-2016
Ansvarlig og deltakere	Ann Siri Hegseth Garberg, UE Berit Johanne Vorpbukt, Kystmuseet i Sør-Trøndelag Torstein Bach, Orkla industrimuseum Petter Sørholt, UE Anne Mette Gotschal, Ringve Ola Svein Stugu, NTNU-IHK Tone Erlien Honningsvåg, Senter for folkedans og folkemusikk Insa Müller, NTNU Kulmi Hanna Mellemsether (project manager Norway) UE
Finansiering/samarbeidspartnere	EEA-grants Astra Museum Romania NTNU – KULMI Senter for folkedans og folkemusikk
Forskningsprosjekt eller annen kunnskapsproduksjon iht forskningsplanen.	FOU-prosjekt, med både forskning, formidling og dokumentasjon.

Utviklingsenheten	
Prosjekttittel og tema	«Fish-Farming and learning»
Problemstilling	Komparativ analyse av formidling i visningsanlegg der museene samarbeider med næringen.
Mål	1 fagfellevurdert artikkel, 1 vitenskapelig artikkel uten fagfellevurdreing
Tidsplan	2016-18
Ansvarlig og deltakere	Jorunn Stenøien NTNU, IVP: prosjektleder Hanna Mellemsether
Finansiering/samarbeidspartnere	NTNU – Horizon2020.(delprosjekt) Professor Jorunn Stenøien Institutt for voksnes læring og pedagogikk, NTNU
Forskningsprosjekt eller annen kunnskapsproduksjon iht forskningsplanen.	FOU-prosjekt, med både forskning, formidling og dokumentasjon.

Publikasjoner

Kystmuseet i Sør-Trøndelag	
Tittel	Skarvsetta 2016
Forfatter	Svend Sivertsen og Svein Bertil Sæther (redaktører)
Forlag	Vindfang AS, Hitra
Omfang/sidetall	87 sider
Type:	Artikkelsamling i populærvitenskapelig publikasjon.

Kystmuseet i Sør-Trøndelag	
Tittel	Hansteen
Forfatter	Lene Serine Strøm og Inge Sørgård (red)
Forlag	Museumsforlaget
Omfang/sidetall	87
Type:	Artikkelsamling i populærvitenskapelig publikasjon.

NKIM	
Tittel	Det lokales logikk
Forfatter	Solveig Lønmo og Monika Rydiger, Magda Kochanowska, Kjetil Fallan,

	Alicja Rose
Forlag	ICC, Krakow
Omfang/sidetall	289
Type	Bok knyttet til utstillinger med artikler fra inviterte forfattere.

NKIM	
Tittel	Color Space motion Through the artwork of Edith Lundebrekke
Forfatter	Solveig Lønmo, NKIM/MIST Alex Booker, NTNU og Solveig Bøe, NTNU
Forlag	Eget trykk
Omfang/sidetall	87
Type	Bok knyttet til utstillingen Fargerom. Utstillingspublikasjon

NKIM	
Tittel	Wehrmacht med Eichenkaub I rimpen: Satier I Hannah Ryggens 6. oktober 1042
Forfatter	Steffen Holden
Forlag	Universitetsforlaget
Omfang/sidetall	14
Type	Fagfelleurdert artikkel i Kunst og Kultur

Orkla industrimuseum	
Tittel	Reasons to engage. Museums' power and social responsibility (også publisert i Open Heritage-publikasjon)
Forfatter	Torstein Bach
Omfang/sidetall	12
Type	Fagfelleurdert artikkel i antologi

Ringve	
Tittel	«I grevinnens tid»
Forfatter	Annabella Skagen
Forlag	Egen utgivelse
Omfang/sidetall	36
Type	Utstillingskatalog, ikke fagfelleurdert.

Rockheim	
Tittel	Wall of Sound. The Photography of Guido Harari
Forfatter	(Guido Harari)
Forlag	Egen produksjon
Omfang/sidetall	45 s
Type	Utstillingskatalog

Rørosmuseum	
Tittel	Fjell-Folk 2016
Forfatter	Rørosmuseum (red.)
Omfang/sidetall	80
Type	Populærvitenskapelig publikasjon

Sverresborg	
Tittel	Trønderveven
Forlag	Museumsforlaget
Type	Årbok

Utviklingsenheten	
Tittel	"Open heritage: Changing museums, changing communities, changing traditions"

Red.	Mirela Iancu og Hanna Mellemsether
Forlag	Astra Museum
Omfang/sidetall	260
Type	ntologi

Utviklingsenheten	
Tittel	From Audience to participants: Engaging through dialogue
Forfatter	Hanna Mellemsether m/Insa Müller
Forlag	Astra Museum
Omfang/sidetall	17
Type	Vitenskapelig artikkel i antologi «Open heritage»

Utviklingsenheten	
Tittel	Documenting immigrant shops in Trøndelag
Forfatter	Ann Siri H. Garberg/Anne Mette Gottschal
Forlag	Astra museum
Omfang/sidetall	16
Type	Vitenskapelig artikkel i antologi «Open Heritage»

Utviklingsenheten	
Tittel	Historien om Ringve museum
Forfatter	Peter Andreas Kjeldsberg
Forlag	Museumsforlaget
Omfang/sidetall	254
Type	Vitenskapelig publikasjon; monografi

FIGUR 8. DEN BESTE PLASSEN FOR LÆRE OM NORSK HAVBRUK ER PÅ MÆRDKANTEN. KYSTMUSEET TAR SINE BESØKERE UT I BÅT TIL MATFISKANLEGG FOR FORMIDLERNE FORETELLER OM DE FORSKJELLIGE SIDENE VED NORSK HAVBRUKSNÆRING (FOTO KYSTMUSEET I SØR-TRØNDELAG).

FORMIDLING OG LÆRING

I avdelingene har det samlet vært stor aktivitet knyttet til formidling og læring med 46 nye utstillinger (både permanente og temporære), 15 egenproduserte vandreutstillinger i drift (1 ny i 2016), 508 åpne møter, foredrag og seminarer; 147 konserter, 25 oppsetninger skuespill/teater og 77 framføringer av d.s. MiST har i alt 64 kulturhistoriske bygninger åpne for publikum, et tall som er uendret fra året før. Dette er noen færre utstillinger enn året før, langt flere åpne møter o.l., men færre konserter, oppsetninger og framføringer. I alt 35.487 barn og unge har deltatt i pedagogiske opplegg, hvorav 16.185 har deltatt i tiltak knyttet til Den kulturelle skolesekken. Det har ikke vært gjennomført fellestiltak i særlig grad. Felles plan for formidling og læring har i liten grad vært operativ, noe som det vil bli arbeidet med i 2017.

Det internasjonale prosjektet "Creative Museum" er et nyskapende prosjekt innen museumsformidling, hvor målet er å utvikle museumsansattes ferdigheter, nå nye publikumsgrupper som det er vanskelig å nå, utvikle partnerskap utenfor kulturarvsektoren og ikke minst inspirere til ny og endret interesse for museumssamlinger hos nye grupper. MiST deltok i dette prosjektet med partnere museer fra Frankrike, Irland, Finland, England, Italia og Kroatia, både museer og "maker"- og "MuseoMix"-samfunn. Prosjektet mål er å kartlegge og analysere kreative praksiser, engasjere publikum i medskapingsprosesser, samarbeide med kreative industrier, entreprenører, artister og maker-samfunn. Det skal videre oppmuntre museumsansatte til å prøve ut og implementere nye måter å samhandle med publikum på. Prosjektet ble gjennomført ved at Igor Brkic fra Radiona Zagreb Makerspace var "maker-in-residence" på NKIM i slutten av august.

De fleste av enhetene har hatt god besøksutvikling siste fem årene:

- Kystmuseet sine besøkstall er vanskelig å sammenlikne gjennom de siste fem åra, først og fremst på grunn av at besøkstalla er blitt registrert på ulike måter i perioden. Dessuten fungerer vårt hovedbygg i Fillan som et lokalt kulturhus, slik at antallet som benytter museets anlegg og fasiliteter er svært forskjellig fra de som faktisk er på museumsbesøk. Så seint som i 2015 ble en betydelig del av det samla besøkstallet ført som museumsbesøkende, mens dette for 2016 er retta opp. Derfor er tall før 2016 ikke sammenlignbare med tallet for våre faktisk museumsbesøkende i 2016. Det er likevel klart at tallet på faktisk museumsbesøkende i 2016 er svært lågt. Dette har klart sammenheng med at publikumstilbudet på Hitra i 2016 var sterkt redusert fram til ny utstillingsåpning 19.oktober. Av årets 12 måneder hadde vi 10 måneder med sterkt redusert publikumstilbud. Utstillingene på Sandstad hadde dessuten bare tilfeldige registreringer av besøkende i 2016 (som i 2015). Trondhjems Sjøfartsmuseum hadde sammenlignbare tall gjennom hele perioden, men her gikk besøkstallet litt ned i 2016 sammenlikna med 2015.
- Museet Kystens Arv har vært stengt i 2016 i forbindelse med bygging av nytt formidlingsbygg. Før dette har besøkstallet ligget ganske stabilt. Det forventes imidlertid vesentlig økning i besøkstallene fremover med nye utstillinger og fasiliteter for øvrig.
- NKIM har jevnt godt besøk, 23% økning siden 2015, dette til tross for at museet var stengt i 6 uker pga. byggearbeider, og at Stiftsgården var stengt 1 uke p.g.a besøk fra kongefamilien.
- Thamshavnbanen er Ols store attraksjon. I 2012 gikk det ikke tog. Siden da har vi jobba hardt med banevedlikehold, restaurering og vedlikehold av rullende materiell og opplæring av sikkerhetspersonell. Med økende driftsstabilitet på banen øker besøkstallet.
- Siden Ringve gjenåpnet etter utbygging i 2013, har det vært en jevn økning i besøket, med økende besøk fra cruisetrafikk og fra barn og unge.
- Siden åpningsåret i 2010 har Rockheim sett en jevnlig nedgang i besøkstall. I 2016 har nedgangen begynt å flate ut. Når det gjelder tallene som skal rapporteres til KUD er nedgangen på 2%, mens

det totale besøket viser en økning. I 2016 opplevde vi en oppgang i antall utenlandske besøkende. Type besøk er skoleklasser (inklusive DKS), barnehager, familier, tilreisende og enkeltbesøkende, festival- og konsertgjengere, konferansedeltagere og spesialinteresserte grupper knyttet til ulike typer av utstillings- og arrangementstilbud. Rockheim legger stor vekt på digitale besøk, på egen nett-side og i sosiale media, og har 31.000 følgere på fb. Nettsiden ivaretar det digitale populærmusikkleksikonet "Rockipedia" som har et stort antall besøk årlig, og som for øyeblikket har oppslag om 79 296 artister og 31 554 utgivelser.

- Rørosmuseets har de siste årene hatt et økende besøkstall, men med noe variasjon mellom besøksstedene fra år til år. Både økningen og variasjonene har flere årsaker: fyldigere program på flere av besøksstedene, målrettede markedsføringstiltak som ny webside og bruk av sosiale medier bidrar til økt oppmerksomhet på museets aktiviteter, men også eksterne faktorer som sommervær og totalt trykk på destinasjonen.
- Sverresborg har en god utvikling i besøk fra 2015 til 2016 (ca 30%). Som friluftsmuseum er Sverresborg sårbar i forhold til værforholdene. Besøket i 2016 ville trolig vært enda høyere om ikke uværet første helg i advent gjorde at besøket uteble en av to dagene under museets store julearrangementet. Størst økning har museet i besøk av barn og unge, ca 35%. Dette skyldes trolig både at museet innførte gratis for barn høsten 2016, og godt besøk på museets DKS tilbud. Gratis for barn slår godt ut i forhold til besøk av skoler (utover DKS). Museet har i løpet av siste fem år registrert nedgang av besøk i sommermånedene (turistmarkedet). Cruisebesøk varierer noe – og avtalen med Hurtigruten er avsluttet. Størst endring i løpet de siste 5 årene er knyttet til andre turistgrupper som viser et markant nedgang. Besøk av byens egen befolkning viser en god utvikling, noe som også har vært en prioritert målsetning for museet.
- Fra 2013 frem til i dag har ikke «estimert uregistrerte besøkende» vært en del av besøkstatistikken fra TKM. I 2016 ble vandrestillingene registrert som en del av formidlingsavdelingens besøksstatistikk der det totale besøkstallet er 5429 besøkende. TKM avd. Bispegata stengte høsten 2016 p.g.a. oppussing, og vi har derfor gått glipp av ca. 1000 elever via DKS. Vi ser en tendens til økende besøkstall, på tross av at hovedarenaen til museet var stengt fra okt.

FORNYING

Fornyng skal i hh til KUD forstås: Museene skal være profesjonelle og aktuelle og ha en aktiv samfunnsrolle. MiST har i 2016 arrangert Det relevante museum – nasjonalt museumskurs med fokus på å utvikle museene gjennom teoretiske og praktiske eksempler. Fokus i 2016 var på deltakelse og inkludering. Kurset omfattet alle fagområdene i museer, fra samlingsforvaltning, formidling og forskning. Eksempler på temaområder på kurset var LBTG-rettigheter, flyktninger, samisk historie og tilrettelegging av formidling til grupper med fysiske handicap. Avdelingene har rapportert inn dette de mener er fornying:

- Gjennom havbruksformidlinga går Kystmuseet inn i faste samarbeidsrelasjoner med forskningsinstitusjoner, utstyrsleverandører og flere større næringsaktører. Kystmuseets fokus på nyere tids kystkultur og samtidsdokumentasjon stiller strenge krav til aktualitet og relevans i formidlinga. I 2016 har Kystmuseet etablert verdens første nomenklatur for havbruk. I sin formidling vektlegger Kystmuseet å ta med våre besøkende ut til arenaer der aktiviteten faktisk skjer. Dette gir besøkende en mest mulig realistisk bilde. Arbeidet med dokumentasjon og formidling av arbeidsinnvandring er et annet prosjekt som museet arbeider med og så er både samfunnsaktuelt og relevant for et flerkulturelt lokalsamfunn.
- Ringve arbeider med utvikling av nye formidlingsformer; tilegnelse av ny kunnskap gjennom samarbeid og kontakt gjennom konferanser og nettverksdeltakelse; tilegnelse av ny kunnskap gjennom forskning; kontinuerlig fokus på fornying gjennom strategi- og planarbeid; utvikling av interne arbeidsformer .
- I forbindelse med nytt formidlingsbygg, åpner MKA i 2017 også fire nye utstillinger og starter arbeidet med ny hovedutstilling som vil være klar i 2018. Disse spenner vidt fra åpent båtmaga-

sin, miljøutstilling til båtbygging ved utenlandske båtbygger etc. I tillegg er vi i ferd med å reposisjonere trebåt-produksjonen som bærekraftige produkter. Dette gjøres blant annet i samarbeid med Selfa Arctic om utvikling av el-motorer til våre båter. Dette vil være en verdensnyhet og vil kunne åpne opp nye markeder for trebåter, som er nødvendig for at vi skal kunne ivareta og utvikle båtbyggermiljøet vårt og den unike handlingsbårne kunnskapen dette representerer.

- NKIM har deltatt i EU prosjektet The Creative Museum (se foran). Ingeniør Igor Brcic tilbrakte to uker ved museet i august 2016, holdt verksteder for skoleelever, "hacket" museets samlinger og produserte en dansende stol som ble tilgjengelig for publikum.
- Rørosmuseet bringer kunnskap inn i mange samfunnsarenaer utenfor de vanlige formidlingsarenaene. Spesielt bør nevnes:
  - Samarbeid med private huseiere om antikvariske istandsettingsprosjekter både innenfor og utenfor verdensarvområdet.
  - Samarbeid mer Riksantikvaren og BNL om utvikling av nasjonal fagskoleutdanning i bygningsvern.
  - Samarbeid med kommunene om basisdokumentasjon som underlag for kommune- og kommunedelplaner.
  - Samarbeid med bedrifter om dokumentasjon og formidling av bedriftshistorie, som en del av bedriftens interne og eksterne identitetsbygging.
  - Samarbeid med regionale næringsorganisasjoner om hvordan den regionale natur- og kulturhistorien kan styrke og utvikle regional profil og bedriftsnettverk.
- Sverresborg har som mål å revidere friluftsmuseet så det kan bli et landskap som i større grad enn i dag speiler den sammensatte trønderske kulturen og kulturhistorien. Dette har avdelingen sett på som en viktig oppreisning det norske storsamfunnet skylder blant annet samene - å gi dem en rettmessig plass i fortellingen om vårt land som museene og historiebøkene skildrer. Det samme gjelder byens jødiske befolkning, som før siste krig satte sitt streke preg på handel og aktivitet i Trondheim og Trøndelagsbygdene. Museet har også lagt et sterkere urbant perspektiv til grunn for vårt arbeid, hvor utviklingen av byen relateres til de omkringliggende trønderlagsbygdene.
- Sverresborg har kontinuerlig fokus for formidling til grupper med funksjonshemninger, og har en nasjonal rolle i å formidle og bevare døves språk og kultur gjennom ansvaret for Norsk Døvemuseum. NDM og MiST har etablert seg et kompetansemiljø på denne type formidling, og blir brukt nasjonalt og internasjonalt av andre museer. Mot slutten av året startet EU-prosjektet (Erasmus+) TANDEM som er et samarbeid mellom sju ulike museer i sju land som har til formål å dele kunnskap og utvikle nye verktøy i arbeid med å formidlet museenes innhold til grupper med ulike typer funksjonshemming, også psykisk utviklingshemmede. Dette prosjektet varer i tre år.

FIGUR 9. SEILSKUTETIDA PÅ TRONDHJEMS SJØFARTSMUSEUM (FOTO SYN.LIG.NO)

Flere av avdelingene arbeider målrettet både mot å opprettholde eksisterende målgrupper og nå nye, og slik øke publikumsbesøket:

- For 2017 setter Kystmuseet inn flere tiltak for å øke publikumsbesøket: Styrka personalet, flere tilbud, forbedring av tilbud og bedre og mer målretta markedsføring. Vi har fortsatt barn og unge og innvandrere som særskilte målgrupper, og det rettes tiltak mot disse.
- I forbindelse med byggingen av det nye formidlingsbygget på Museet Kystens Arv, er det i 2016 definert nye målgrupper for museet – og utviklet utstillinger og relaterte aktiviteter for formidling mot disse. Dette dreier seg i hovedsak særlig familier og grunnskole prioriterte målgrupper. Som et museum i en mindre kommune vil vi geografisk også rette oss i større grad inn mot andre geografiske områder som Trondheim og Fosen.
- NKIM Jobber aktivt med å nå ulike målgrupper ved aktiv bruk av sosiale media, andre plattformer, redaksjonell omtale/NRK. Målt i økning av antall besøkende, så har vi gode resultater i målgruppearbeid.
- Ol har et stort potensiale i barn og barnefamilier, som krever tilbud som er noe mer retta mot det.
- Ringves arbeid pågår planmessig i hht markeds- og formidlingsplan.
- Rockheim har etablert egen markedsgruppe som har legger føringer for målgruppearbeid i et lengre perspektiv. Målgrupper i 2016 barn generelt, barnehager, ungdom og eldre/voksne. I tillegg har avdelingen tilbud for temainteressert, turister, samarbeidsgruppen "Brattørkaia" o.a. Avdelingen har også hatt niniutstilling på Værnes Lufthavn og Trondheim Sentralstasjon. Rockheim Hall of Fame i samarbeid med NRK er av stor betydning. Avdelingen utvikler også konferansetilbud.
- Rørosmuseet har et mangfoldig ansvarsområde som gir mange ulike målgrupper. Rørosmuseet arbeider med egne opplegg for skoleklasser, har egen barneomvisning, tilbyr omvisninger for turister og arbeider aktivt med å dokumentere og formidle kunnskap til lokalbefolkningen, det være seg private huseiere, den samiske befolkningen, brukere av Femundsmarka og lokalmiljøet generelt innenfor verdensarvområdet Røros bergstad og circumferensen.

- Av Sverresborgs strategiplan for 2014 – 2018 framgår at byens befolkning har vært hovedmålgruppen i planperioden. Dette har avdelingen oppnådd ved å ha et sterkere fokus på folkepark-tanken/møteplassen – friluftsmuseet/samarbeid med kulturaktører i byen, bl.a. med det som avdelingen beskriver som relevante byhistorier
- TKM arbeider med å nå nye målgrupper bl.a. gjennom satsninger som Kunstcamp for å nå skolebarn som ellers ikke bruker kunstmuseet, og tilpassing av åpningstider for å øke tilgjengeligheten for publikum. TKM bruker også sosiale media aktivt, i hovedsak Facebook og Instagram.

FIGUR 10. BARNAS SOMMERDAG PÅ RINGVE (FOTO HARALD ØREN)

REGIONALE OPPGAVER

MiSTs regionale engasjement og oppgaver skal ivaretas gjennom tjenesteyting (i form av konserveringsoppdrag og utstillingshjelp, hovedsakelig fra staben på Sverresborg) og utvikling av regionkonservatorordninger. Gjennom tjenesteytinga ble det levert i alt 200 timer i 2016 til museer i Nord- og Sør-Trøndelag. Mottakere var Jødisk Museum, Oppdalsmuseet, Soknedal bygdemuseum, Stjørna Heimbygds lag, Skaun bygdemuseum, Meråker-musea, Kunstmuseet i Nord-Trøndelag, Snåsa bygdemuseum og Stjørdal Museum.

Orkla industrimuseum har gjennom hele året arbeidet tett med Meldal-, Orkdal – og Skaun kommune for å få på plass en stilling som regionhistoriker. Disse tre kommunene har også gått i sammen om å søke om midler til utarbeidelse av kulturminneplaner i regionen og fått støtte av Riksantikvaren til det. Sør Trøndelag historielag er orientert om arbeidet. Vi måtte bruke mye ressurser på å overbevise kulturvernmyndighetene på fylkesplan om at dette var en god ide. Arbeidet med finansiering ble en suksess – både Meldal-, Orkdal- og Skaun kommune og STFK bevilga penger til stillinga i høstens budsjettbehandling. Planen er nå å få på plass en endelig samarbeidsavtale og få besatt stillinga i 1. halvår 2017. Avtalen med Selbu kommune om regionkonservator ble avsluttet ved årets slutt. Foreløpig er det ingen konkrete plan om forlengelse av denne ordningen, som opprinnelig startet i 1998 som en felles regionkonservator for kommunene Malvik, Selbu og Tydal.

Det er utført bistand for Skaun bygdemuseum i forbindelse med flytting av landbrukssamling. Det har vært en del henvendelser, bl.a. fra Nordmøre museum, fra Museet Midt og Oppdalsmuseet.

OPPBYGGING AV INTERN KOMPETANSE I HANDLINGSBÅREN KUNNSKAP OG HÅNDVERK

Det er blitt utarbeidet en søknad og innvilget interreg-midler til prosjektet *Tre og tradisjons-håndverk – grenseløst bygningsvern* i samarbeid med Trøndelag forskning og utvikling og Jamtli. I MiST er Rørosmuseet, Sverresborg og Museet Kystens Arv naturlige partnere. Avdelingene har rapportert inn følgende innsats og prioriteringer for 2016:

- Immateriell kulturarv er et satsningsområde for MKA, spesielt innen tradisjonell trebåtbygging, men også innenfor tradisjonsseiling, og livsløpsintervju etter kvalitativ metode. MKA har igangsatt et eget immaterielt prosjekt som fokuserer på andre lands tradisjonsbåtbygging. I to omganger har MKA invitert utenlandske båtbyggere hit til museet for å utøve sin immaterielle kulturarv (bygge båt og seile den) og samtidig bli dokumentert og publisert. Prosjektet fortsetter i 2017. MKA er også med i styringsgruppa for felles UNESCO-søknad fra Nordens båtbyggere og Forbundet Kysten om å få nordisk tradisjonsbåtbygging inn på UNESCOs immaterielle kulturarvsliste. Arbeidet fortsetter i 2017. Videre er det flere dokumentasjonsprosjekter i gang med filming. Planer for 2017 innebærer dokumentasjonsfilming av roing og seiling, bygging av islandsk tradisjonsbåt, tradisjonsbåtbygging av åfjordbåt. I tillegg ble det gjennomført livsløpsintervjuer i tilknytning til den nye båthallen.
- NKIM har fokus på den immaterielle kulturarv som ligger i håndverkspraksiser. Ved museet presenteres kunsthåndverkspraksiser, håndverkspresentasjoner og verksteder knyttet til håndverk. I 2016 har Museet hatt broderi, vev og skriveverksted
- Ringve Musikkmuseum deltar i prosjektet Dans i Norge. Det planlegges en utstilling om samisk musikk høsten 2017 med utgangspunkt i joiken som den grunnleggende samiske musikalske uttryksformen.
- Rockheim har arbeidet med dokumentasjon av "musikalsk håndverk" i form av intervjuer, samtaler mellom musiker og instrumentbygger, samt lydopptak i forbindelse med utstilling av gjenstander, en praksis museet ønsker å utvikle og videreføre.

STRATEGI 4. BIDRA TIL BÆREKRAFTIG MILJØ

Avdelingene har fokus på energisparende tiltak, gjenbruk, kildesortering og digitaliserte møter for å unngå for mange reiser. Dette var også tema på MiSTs årlige HMS-samling i 2018. Det vil bli arbeidet videre med å vurdere om MiST kan søke om miljø-fyrtårn status i 2017. Flere av avdelingene knytter også denne strategien mot forvaltning, forskning og formidling:

- Kystmuseet arbeider i sin formidling kontinuerlig med miljøspørsmål. I havbruksformidlinga benytter vi de tusenårige mytene om havguden Ægir, som har som sin fremste oppgave å sørge for havets balanse og bærekraft. Fra og med 2017 skal Kystmuseet hvert eneste år framover arbeide med temaet marin forsøpling. Dette skal gjøres gjennom en serie av temporære utstillinger, foredrag, seminarer og aktiviteter.
- Det samme fokus har Museet Kystens Arv. Plastsøppel i havet er et av vår tids største miljøutfordringer. Sommeren 2017 åpner museet utstillingen Håp for Havet som en del av museets nye miljøfokus. Utstillingen som vi overtar fra Maritimt Museum i Oslo. vil bli vesentlig utvidet med funn fra forskningsarbeidet til Kontiki 2-ekspedisjonen og miljøer knyttet til NTNU. For å sette dette inn i en større sammenheng vil temaet også relateres til vårt nye formidlingsprosjekt knyt-

tet korallrevne som ligger utenfor museet, et arbeid vi utføre på vegne av Sør-Trøndelag fylkeskommune og Indre Fosen kommune.

- NKIM har arbeidet med utvikling av prosjektet/utstilling og bok om det lokales logikk, med fokus på bærekraftig design.
- Rørosmuseet er opptatt av å bruke kulturhistorien og immateriell kunnskap som eksempler på god og dårlig miljøforvaltning. Dette koples bl.a. til bygningsvernet, bergverkshistoria og til håndverks- og husflidskunnskaper på mange ulike områder.
- Sverresborg er i ferd med å bli sertifisert som «Grønn Barneby».

STRATEGI 5. ORGANISASJONSUTVIKLING

KOMPETANSEUTVIKLING

Årshjulet

Kompetanse er ikke noe en får bare ut fra formell utdanning, men også gjennom praksis og opplæring i arbeidslivet. Yrkeslivet forandrer seg, noe som fører endret kompetansebehovet. Det er derfor viktig at MiSTs ansatte har gode muligheter til læring på arbeidsplassen, at det legges til rette for læring på ulike måter og at det oppfatter det som meningsfullt. Som et ledd i utviklingen av kompetansen i Museene i Sør-Trøndelag, er det i 2016 forsøkt å samle alle interne kurs og opplæring i et eget program – "Årshjulet". I hovedsak vil disse kursene holdes av egne ressurser, men det vil også være behov for spesialkompetanse i enkelte tilfeller. Foruten programmet "Årshjulet", vil det etter hvert bli utarbeidet et introduksjonshefte til alle (ny)ansatte. Av interne kurs kan nevnes kurs i museologi for nyansatte, fotojuss (i samarbeid med Arkivsentret), tilgjengelighet (universell utforming) KulturNAV, om prioritering, avhending og destruksjon i samlingene og den nye konserveringsmodulen i Primus. Det er også flere samarbeids-/prosjektgrupper på tvers bl.a. innfor elektronisk arkiv, marked, samlingsforvaltning, sikring, felles web, mugg o.a.

"Det relevante museum"

MiST var også i 2016 ansvarlig for det nasjonale kursprogrammet "Det relevante museum", et kompetansehevende fem dagers-kurs for ansatte i norske museer. Kurset er en basispakke for generell kompetanseheving innen dokumentasjon, bevaring, formidling og forskning. I tillegg ble det lagt vekt på en felles modul som går på tvers av praksisområdene og som gir grunnlag for en felles, tverrfaglig museumspraksis. Kurset ble lagt opp som en variert undervisning med en blanding av forelesninger, presentasjoner og praktiske workshops. Forelesere og kursledere var både nasjonale og internasjonale fagpersoner. Kompetansehevingsprogrammet skal være til nytte for de fleste som jobber i museumssektoren, og er ikke primært ment som en opplæring for nyansatte uten museumserfaring. Tanken er å bidra til reell endring av praksis i museene. I alt deltok 73 deltakere fra mer enn 30 norske museer, 44 forelesere hvorav 27 kom fra norske museer. Fem av foreleserne var utenlandske. Dette var det siste kurset i denne omgangen. Men tilbakemeldingene viser at det er et behov for flere samling for og med ansatte i museene. Den høye kvaliteten på forelesere er blitt trukket fram, og det blir satt stor pris på at ikke bare ledere får delta på slike møteplasser, og at man føler seg verdsatt gjennom å få delta på kurset.

LEDELSE OG STRUKTUR

Det er i løpet av 2016 gjennomført en prosess i ledergruppen for å videreutvikle og tydeliggjøre ansvarsområdet til museumsdirektørene og lederne for de to fellestjenestene. Møtestruktur er evaluert og det gjennomføres nå ukentlige SKYPE-møter i tillegg til ledersamlinger. Det er gjennomført et møte med både den overordnede ledergruppen og ledergruppene fra avdelingene. Flere av museene har gjennomført organisatoriske endringer, hvor det er opprettet tydeligere ansvarsstruktur på museene.

Flere av museene har gjort organisatoriske endringer, bl.a. ved å opprette underavdelinger med egne mellomledere. Det blir arbeidet med å bedre rutiner (bl.a. innenfor samarbeid og kommunikasjon), kompetanseutvikling, bedre samarbeid på tvers i MiSTs avdelinger, HMS, implementering og integrering av digitale redskap som FellesWeb og elektroniske arkiv.

KOMMUNIKASJONSPLAN 2016 - 2018

Felles kommunikasjonsplan ble vedtatt av MiSTs styre i desember. Dette skal være en overordnet plan, og på hver avdeling må det lages spesifikke planer for å oppnå målene man har satt seg. Planen er bygget på MiSTs overordnede mål og føringer, med klare mål både for intern og ekstern kommunikasjonen. Vårt kommunikasjonsarbeid skal så langt som mulig være målgrupperettet, men hvem som er målgruppene vil variere med avdelingenes ulike innhold og fokus. Hvem som har ansvar for kommunikasjon – hvordan kommunikasjonen skal organiseres, vil variere med hvem som er målgruppen. Planen inneholder også klar strategi og tiltak for å oppnå kommunikasjonsmål og retningslinjer for bruk av sosiale media, bruk av grafisk profil, webstrategi, møte med pressen og språkvett.

FIGUR 26. FRA ROCKHEIM SAMLINGER: PEARL SUPER-PRO GLX: SVART MONSTER (FOTO: ROCKHEIM)

STRATEGI 6. ØKONOMISTYRING – INVESTERINGER

For å kunne oppnå bedre forvaltning, forskning, formidling og tilgjengelighet, har MiST et stort behov for investeringer i eksisterende bygningsmasse, men også i form av nybygg/nysatsinger. MiST arbeider for tiden med flere større prosjekter.

NYTT MUSEUMSBYGG MUSEET KYSTENS ARV

Museet Kysten Arvs nye museumsbygg skal stå ferdig og tas i bruk sommeren 2017. MiST er byggherre og har ledet byggekomite og deltatt i brukerkomite. Det har vært holdt regelmessige byggekomité- og brukermøter, og prosjektet har gått som planlagt. Hele bygget kom under tak utpå senhøsten. Innholdsmessig, så er det det nye båtmagasinet i byggets andre etasje som har hatt prioritet, og som vil bli åpnet samtidig med det nye bygget. Basisutstillingen er større og mer krevende prosjekt, og vil neppe åpne før 2018, selv om det allerede er gjort en rekke forberedende tiltak i forbindelse med denne utstillinga. I forbindelse med nybyggsaken, er det også gjennomført en rekke utenomhustiltak, bl.a. flytting av bygget "Tømmerslottet". Avdelingen har en stor tropp frivillige, som hjelper museet med en rekke tiltak i forbindelse med byggesaken.

FIGUR 31. INNGANGSPARTIET TIL NYBYGGET VED MUSEET KYSTENS ARV, MELLOM LOFOTDRIFTA OG ERLANDSSTUA (FOTO TORA HEIDE).

NYTT JERNBANEVERKSTED ØRKLÅ INDUSTRIMUSEUM

FIGUR 42. NYBYGGET TIL ØRKLÅ INDUSTRIMUSEUM, FRA ARKITEKTKONKURRANSEN (ILL. ASKIM LANTTO ARKTITER MNAL)

Orkla Industrimuseum satt i 2015 i gang planarbeid for et nytt museumsbygg på Løkken, og gjennomført arkitektkonkurranse hvor vinneren ble Askim/Lantto arkitekter MNAL AS, Oslo. Prosjektets hovedgrep var å etablere et nytt, kompakt bygningsvolum i fire etasjer på østsiden av jernbanen. Her plasseres de aller fleste funksjonene i anlegget; verksted og oppstillingsplass for togene, administrasjon, undervisningsarealer, magasin og arkiv. Eksisterende bebyggelse blir tatt i bruk som rene utstillingslokaler. Fram til 1. mars ble det arbeidet med å få ferdig en søknad til KUD om tilskudd til nytt museumsanlegg på Løkken. Søknaden ble ferdig og vi fikk besøk fra saksbehandlere fra Kulturrådet som ga gode tilbakemeldinger på søknaden. Søknaden resulterte ikke i bevilgning på statsbudsjettet. Vi har ikke mottatt noen form for tilbakemelding på søknaden fra KUD. Arbeidet med prosjektet går videre. Vi har knytta til oss Prosjektutvikling Midt-Norge som konsulent for prosjektadministrasjon. Vi har hatt møter og kontakt med Sør Trøndelag Fylkeskommune, Riksantikvaren, Jernbaneverket, Direktoratet for mineralforvaltning, Orkdal- og Meldal kommune om samarbeid og mulig finansiering av prosjektet. Vi arbeider kontinuerlig med utvikling av løsninger i prosjektet. Det vil bli sendt ny søknad i 2017.

MULIGHETSSTUDIE SAMLINGSSENTER (PUBLIKUMSTILGJENGELIG MAGASIN)

Å gjøre samlinger mer tilgjengelige og involvere lokalsamfunnet i museumsutvikling og formidling er viktig og er noe vi ser kommer, som ledd i den økte betydningen museene får i demokratiutviklingen. Samlingene er et felleseie, tilgjengelig for alle slik at de kan være en ressurs for kunnskap og opplevelse og til inspirasjon for nyskaping. Samlingssenter vil i seg selv være et uttrykk for kreativitet og nyskaping på museumsfeltet; publikumstilgjengelige magasiner finnes ikke i vår region fra før, og i den utformingen som det er arbeidet med i mulighetsstudien, heller ikke i Norge. En aktiv bruk av samlingene vil åpne for en helt annen dialog med gjensidig forståelse og respekt som konsekvens.

FIGUR 53. FRA VENSTRE MERKÅRTUNET, PUBLIKUMSINNGANGEN TIL SAMLINGSENTRET (MAGASINENE LIGGER UNDER BAKKE) OG TIL HØYRE DRIFTSBYGGET PÅ SAGVOLLEN (ILL. NORCONSULT SOLEM ARKITEKTER)

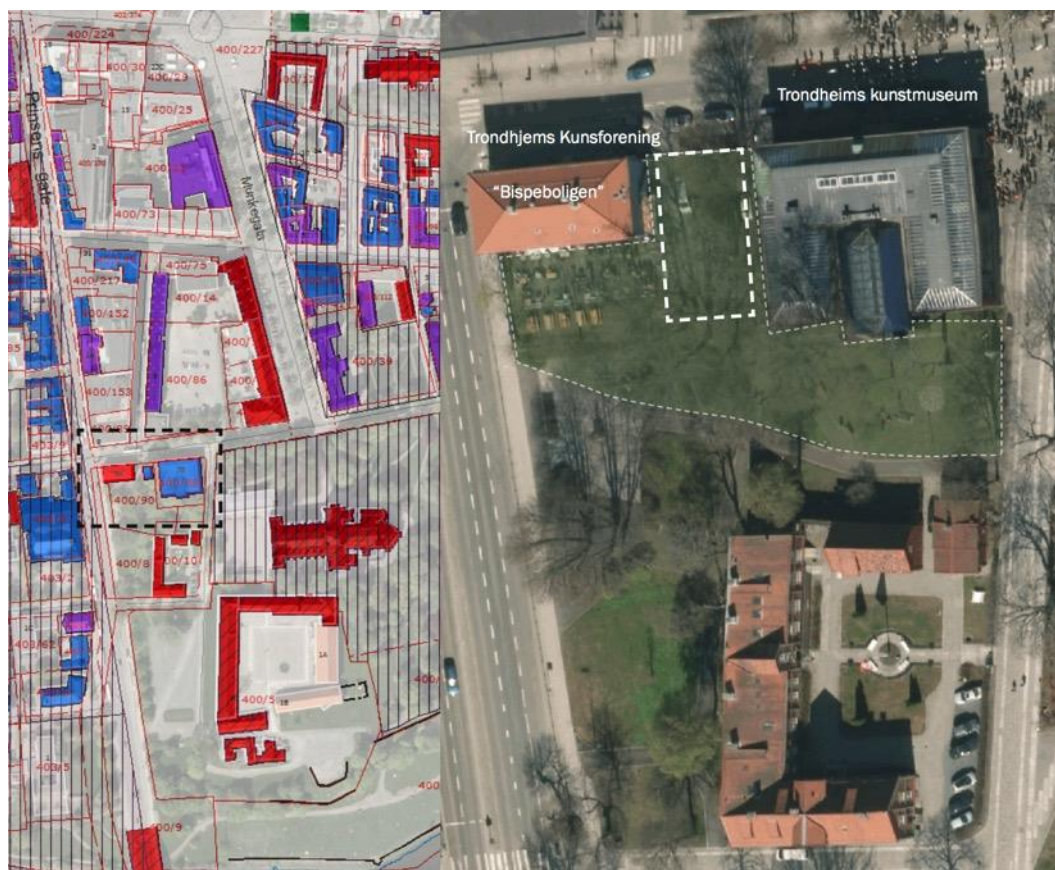
I desember 2015 ble MiSTs styre orientert om forarbeidet til funksjonsprogram for samlings-senter, og det ble fattet vedtak om å arbeide videre saken. Høsten 2016 ble arkitekt enga-sjert for en videre utredning. Firmaene Norconsult Solem Arkitekter, Prosjektutvikling Midt-Norge AS og Rambøll Norge AS ble invitert til å delta i konkurransen om bistand til utarbei-delse av rom- og funksjonsprogrammet samt vurdering av tomt. Vinner av konkurransen ble Norconsult Solem Arkitekter, som fikk oppdraget med å bistå MiST i henhold til bestillingen. Arbeidet omfatter følgende:

- Kvalitetssikring av rom- og funksjonsprogram utarbeidet høsten 2015
- Mulighetsstudie knyttet til tomt på Sverresborg (Sagvollen), samlokalisert med eksiste-rende driftsbygninger
- Grovt kostnadsestimat for investering og drift

Nettoarealbehovet er beregnet til 22.401 m² fordelt på 2.303 m² til verkste-der/konservering, 1.028 m² til fellesarealer/publikumsmottak og 19.070 til magasiner. Av dette er 876 m² tenkt lokalisert i eksisterende driftsbygg. Et slikt anlegg vil løse alle de ut-fordringene MiST har i dag med sine magasiner, samlinger og tilgjengeligheten til dem. Mu-lighetsstudien vil bli presentert for MiSTs styre våren 2017.

MULIGHETSSTUDIE NORDENFJELDSKE KUNSTINDUSTRIMUSEUM OG TRONDHEIM KUNSTMUSEUM

FIGUR 64. MULIG TOMT FOR NYTT MUSEUM FOR KUNST OG DESIGN, MELLOM OG BAK TRONDHEIM KUNSTMUSEUM OG DEN GAMLE BISPEBOLIGEN

Bystyret i Trondheim kommune gjorde i januar 2015 vedtak om å gå i dialog med Museene i Sør-Trøndelag for å få utredet situasjonen for Trondheim kunstmuseum og Nordenfjeldske kunstindustrimuseum når det både gjelder utbedringer av eksisterende bygg og eventuell nybygg. Det ble i vedtaket sagt at samlokalisering mellom de to museene også kan være et alternativ som må drøftes.

Med bakgrunn i dette inviterte Museene i Sør-Trøndelag Trondheim kommune og Sør-Trøndelag fylkeskommune til å delta i en arbeidsgruppe for gjennomføring av en forstudie. Arbeidsgruppen startet i 2015 og leverte sin rapport høsten 2016. Rapporten bygger på at to av de viktigste kunstinstitusjoner i Norge står foran en periode hvor det kreves omfattende rehabilitering og endringer i sine bygg, og drøfter om byggene er hensiktsmessige for det 21. århundre.

Arbeidsgruppen har drøftet fire ulike alternative løsninger. Alternativ 1 omfatter to bygg – to staber, som vil bety å utvikle eksisterende bygningsmasse og beholde dagens organisasjonsstruktur så langt det er mulig. Alternativ 2 er to bygg – én stab. De to eksisterende bygningene utvikles der de ligger i dag, men ansatte samles til en stab under en leder. Alternativ 3 er en bygning og to staber, hvor to avdelinger samles i en bygning med felles publikumsarealer og museumsfunksjoner. Alternativ 4 er ett nytt museum med én, samlet stab.

Arbeidsgruppen anbefaler alternativ 4. Dette alternativet er det som best kan tilfredsstille musenes fremtidige behov. Ved et nytt bygg kan man planlegge samtlige funksjoner på nytt

og ut fra de nye forutsetninger for samarbeid og drift som er beskrevet i rapporten. På bakgrunn Trondheim kunstmuseum unike plassering ved siden av Nidarosdomen, anbefales at det først gjennomføres en mulighetsstudie om det er realiserbart å løse et samlet, nytt museums arealbehov på denne tomten og tilstøtende tomteareal. Dersom dette ikke er gjennomførbart, anbefales å igangsette et arbeid som et byutviklingsprosjekt. Rapportens anbefalinger er å betrakte som et forarbeide for et større utredningsarbeid.

VERDENSARVSENTER PÅ RØROS

Rørosmuseet har siden 2005 arbeidet med planer for et verdensarvsenter. I 2015 ble det etablert en statlig ordning med autorisasjon av verdensarvsentra. MiST søkte i 2016 autorisasjon som verdensarvsenter ved Rørosmuseet. Selve autorisasjonsprosessen er så langt ikke igangsatt, men Klima- og miljødepartementet har avsatt midler til autorisasjon av to nye sentra i 2017, og har signalisert at Røros har 1. prioritet. Et autorisert verdensarvsenter skal oppfylle et sett med krav gitt i autorisasjonen. MiST Rørosmuseet vil ikke oppfylle alle disse kravene fra 1. dag, men har i søknaden forutsatt at det settes i gang et byggeprosjekt for å kunne møte alle kravene i løpet av den første 5-årige autorisasjonsperioden. Dette er i tråd med både MiSTs og Sør-Trøndelag fylkeskommunes investeringsplaner. Noen av kravene som stilles til et verdensarvsenter er at det skal:

- øke kunnskapen om verdensarvkonvensjonen og forpliktelsene som følger av en verdensarvstatus
- sette betydningen av nasjonal og stedlig verdensarv inn i en internasjonal kontekst
- øke kunnskapen om verdensarvområdet og grunnlaget for innskrivningen på verdensarvlisten
- øke besøkernes forståelse av stedet/området og verdiene det representerer
- inspirere og veilede de besøkende om hva man kan se, oppleve og gjøre i og rundt verdensarvsenteret og hvordan ferdes og opptre i området på en måte som ikke forringer verdensarvverdiene
- stimulere til interesse for bruk av kultur- og naturarven i undervisning i skolen
- være en møteplass som støtter opp om lokalsamfunnets aktiviteter og innsats for verdensarven fra småbarn til pensjonister
- støtte opp om verdensarvkoordinator og forvaltningsarbeid knyttet til oppfølging av verdensarven
- samarbeide med lokale/regionale organisasjoner, foreninger og næringsliv som formidler relevante kvalitetsprodukter

Gitt at en får autorisasjon som verdensarvsenter, vil den første delen av autorisasjonsperioden ha et todelt innhold: etablere en drift som tilfredsstiller kravene på best mulig måte innenfor dagens fysiske rammer, samtidig som en må planlegge og finansiere en utbygging for å kunne tilfredsstille kravene fullt ut i løpet av den første 5-årige autorisasjonsperioden.

FIGUR 75. SMELTHYTTA, RØROSMUSEET, SOM OGSÅ VIL ROMME DET KOMMENDE VERDESKULTURVSENTERET (FOTO RØROSMUSEET)

ÆGIR II, KYSTMUSEET

Det nasjonale nettverket for fiskerihistorie og kystkultur har tildelt MiST avd Kystmuseet hovedansvaret for å dokumentere og formidle framveksten av norsk havbruksnæring. Gjennom 20 år er det arbeidet med planer om å realisere dette ved å etablere Ægir – norsk havbruksmuseum. I 2016 er arbeidet med dette intensivert, planene er konkretisert og søknader til fagmyndigheter er sendt. Støtte til saken er innhentet nasjonalt, regionalt og lokalt. Det vil bli gitt ei avklaring rundt dette i løpet av 2017. Investering og drift av Ægir – norsk havbruksmuseum vil skje gjennom drift av tre konsesjoner for laks, og vil slik ikke belaste offentlige budsjetter.

STRATEGI 7. UTVIKLING AV IT-SYSTEMER

MuseumsIT (20% eid av MiST) drifter MiSTs IT-infrastruktur. Selskapets formål er i ivareta drift og utvikling av eiernes IT systemer, samt bidra til å effektivisere og modernisere driften av eiermuseene. I MiST har vi p.t 289 brukere med tilgang til våre IT-systemer, 220 maskiner, 22 servere og 41 fysiske lokasjoner. Innkjøp og utskifting av IT utstyr skjer etter en samlet felles plan. I 2016 tok vi i bruk nytt reiseregningssystem, samt ny budsjettmodell. I tillegg gjennomførte vi anbudskonkurranse ang timeregisteringssystem.

MiST har i 2016 satset på store utviklingsprosjekter innen Felles Web (Museum24). Alle avdelinger er samlet under «mist.no». Utviklingen videre skjer i samarbeid MuseumsIT. Våre hjemmesider skal i tillegg til å gi informasjon til besøkende, også inneholde faglig relevant museumsstoff. 31.12.2016 har ni museer lansert nye nettsider. To museer og felles hjemmeside gjenstår. Disse vil være klare i begynnelsen av 2017. Hvert museum har ansvar for sin

egen side, mens Utviklingsenheten har ansvar for MiSTs felles hjemmeside. I 2016 ble det arrangert kurs og workshops for de webansvarlige på avdelingene for å lære de opp i bruk av Museum24. Nettsted for samlingsforvaltning – www.samlingsnett.no - benytter samme plattform.

MiST innførte Public 360° som elektronisk arkiv- og saksbehandlingssystem den 1.februar 2016. Utrullingen foregikk over 6 uker, og 10 av 11 avdelinger er innlemmet i dette felles systemet. Under innføringen ble det avholdt 16 innføringskurs. Kursene ble avholdt på avdelingene. Ved oppstart av Public 360° ble det innført ny arkivnøkkel og nye rutiner for dokumenthåndtering. Det ble også opprettet et sentralt postmottak der arkivtjenesten står for postbehandling.

Det har også i 2016 vært stort fokus på bruken av felles kasse- og billettsystem. MiST har nå god kvalitetssikring av registrering og måling av publikumstallene.

I desember 2015 gikk MiST inn som deleier i KulturIT. KulturIT ivaretar arbeidet med utvikling og drift av Primus, Digitalt Museum, KulturNav og KulturPunkt. Adm.dir i MiST er styreleder i selskapet. I 2016 har MiST også deltatt i ressursgruppen for å lage en samlet plan for utvikling av felles systemer innen samlingsforvaltning i norsk museer.

STRATEGI 8. PARTNERSKAPSUTVIKLING

Både overordnet og avdelingsvis har MiST stor fokus på samarbeid med ulike aktører, til støtte for virksomheten. Omfanget og hvilke aktører det samarbeides med varierer fra avdeling til avdeling. Samlet sett har MiST på denne måten samarbeid med flere titalls aktører, både innenfor næringsliv, en rekke offentlige organ, forskning, arkiv- og bibliotek, diverse organisasjoner, lokalsamfunn, festivaler og naturligvis andre museer – både nasjonalt og internasjonalt.